…ОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

…эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

… (13423) | 1971 оной майн 7, пятница | Сэн 2 мүнгэн

13 ИЮНЬ — …ЕСЕНИ

…ФСР-эй, …АССР-эй …ховно Соведүүдэй, …гай Соведүүдэй һунгалга

ПАРТИ БА АРАДАЙ БАТА НЭГЭДЭЛ

…ААН. (Телефоноор аб-… Хурамхаанай совхо… һунгалтын урда тээ… болобо. Суглаанда ха… Прибайкальска һун… 798-дахи округһоо … Верховно Соведэй … кандидадуудые дэб… Совхозой партко… …иин уялга дүүргэгшэ … суглаа нээхэдээ, …элдхэлэй ябаса ту… мэдээсэл хэбэ.

…үгэ абажа, трибунада …озой МТМ-е даагша …ояров сугларагшадай …жэ мэдүүлбэ:

… совхозой хүдэлмэри… …тороо бусадһаа урид …рациин дээдэ органдо …лэгшэдые дэбжүүлхэ …тэһэн байна. Россин … Верховно Соведэй …андидадаар КПСС-эй …литбюрогой гэшүүн, …К-гай секретарь нүхэр …авлович Кириленкые …хүдэлмэришэдэй үмэ… …үлхыемни зүбшөөгыт,

…расноядовай энэ ду… …эжэ, совхозой хони… …инчинова болон бусад … А. П. Кириленкын … найдабарие дүүр… …дань найдажа байһа… …бэ.

…а совхозой директор …дупов гаража, нүхэр …енкын кандидатурые … дэмжэхэ зуураа, …ска һунгуулиин 798-…һоо РСФСР-эй Верхов… депутадта үшөө нэгэ … дэбжүүлэгдэхэ байһан …эд. КПСС-эй Буряа… … секретарь Констан… … Продайвода гэг… …лбэ.

…хүдэлмэришэд С. М. … Г. Гатаулин, А. Т. …гшэд нүхэр Дондупо… …алые халуунаар дэм… … мэдүүлһэн байна. …лиин һунгуулиин 798-…һоо РСФСР-эй Верхов… депутадта кандидадуу… … Павлович Кириленко, … Матвеевич Продайво… … дэбжүүлхэ гэһэн …углаанда хабаадагшад …аба.

… һунгалтын урда тээ… …эй суглаанда хабаадал… …өөлэгшэд, этигэмжэтэ …унгагдаа.

●

… Урда урданайхиһаа …хан, наратай һайхан … Үдэшэлэн тээ гоё… …бсаһа үмдэһэн совхозой …эд, алба хаагшад, хү… … мэргэжэлтэд соёлой …эшэ һубарилдажа эхи… … олонхинь һаяшаг үн… …эл партиингаа түүхэтэ …эдын шиидхэбэринүүд …ондоо зүбшэн хөөрэл… …үлжэ үгэ абаһан сов… …нуудай инспектор, үни… …ист Иван Дугарович …рибайкальскэ һунгуу… …98 округһоо һунгагдаха … Верховно Соведэй де… …андидадаар КПСС-эй …олитбюрогой гэшүүн, …К-гай секретарь Анд… … Кириленкые Саяа… …хозой коллективэй үмэ… …үлхые дурадхахадань, …га ташалган удаан зам…

…А. П. Кириленко Комму… … элитэ ехэ ажал ябуу… …ай арадай үнэн сэхэ хү… … оронойнгоо һалбаран …лөө хүсэ шадалаа гам… …эолдэг гэжэ Бартаев

…адхалыень совхозой га… …анизатор Гомбо Ункуе… …ов, механик Даши Цы… … Онгоев гэгшэд үнэн …дэмжэжэ байһанаа мэ… …аань тус совхозой ди… …рей Самбуевич Ошоров …ража:

…, би Прибайкальска … № 798 округһоо һун… …СФСР-эй Верховно Со… …путадта кандидадаар …Буряадай обкомой сек… …Константин Матвеевич …ае дэбжүүлхые дурад… …аб,—гэхэдэнь, нэгэн до… …ташалган болобо.

…ряад оронойнгоо эконо… …өөлгэдэ горитой хуби… … Продайводагай оруул… …нь нүхэр Ошоров тэмдэг…

…рахалыень хани халуу… …жэжэ байһан тухайгаа …дма Жабаевич Зандеев, … Михаил … …и и н … Вер… …андид… …К. М. …үүлхэ … абтаа.

…ОВ, … …мой … …ша.

●

УЛААН-ҮДЭ. Ленинэй ордено локомотив-вагон заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зориг-жонхой, РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдэй, нютагай Соведүүдэй һунгалтада бэлдэжэ байна. Һунгалтые ажалай шэнэ амжалтануудаар угтахын түлөө социалис мүрысөөн заводой цех, комбинат, участок бүхэндэ үргэнөөр дэлгэрэнхэй.

Заводой шэрэм шудхалгын, зэд шудхалгын болон кузнечнэ цехүүдтэ, капитальна барилгын таһагта Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлгэдэ зорюулагдаһан һунгалтын урда тээхи суглаанууд болобо.

ШЭРЭМ ШУДХАЛГЫН ЦЕХ. Цехэй начальнигай орлогшо М. Д. Ангархаев суглаан дээрэ эгээн түрүүлэн үгэ абаба.

— Республикынгаа дээдын зургаанда — Верховно Соведтэ бидэнэр эрхимүүдэйнгээ эрхимүүдые эльгээхэ ёһотойбди, — гээд нүхэр Ангархаев хэлэнэ. — Манай цехтэ 1959 онһоо хойшо Светлана Владимировна Бузаева ажаллажа эхилээ һэн. Мүнөө нүхэр Бузаева дүй дүршэлөөр баян, эрхим хүдэлмэришэн болонхой. Мэргэжэлтэй хэбшэн, һайн нүхэр гэжэ хүдэлмэришэдэй дунда хүндэтэй, залуушуулда мэргэжэлээ, олоһон дүй дүршэлөө дамжуулан үгэхэ гэжэ хододоо оролдодог, тэдэнэй дунда хүмүүжүүлгын ехэхэн хүдэлмэри ябуулна. Тиимэһээ би Комсомольско № 21 һунгуулиин округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар манай хүдэлмэришэн Светлана Владимировна Бузаевае дэбжүүлнэб.

Нүхэр Ангархаевай дурадхалые шэрэм шудхалгын цехэй комсорг Н. Васеев, тус цехэй хэбшэдэй комсомол-залуушуулай бригадын бригадир М. Мантыков, зэд шудхалгын цехэй ахалагша мастер К. И. Хмелёв, энэ цехэй хүдэлмэришэн Е. Дорофеева болон бусад халуунаар дэмжэбэ.

ЛВРЗ-гэй шэрэм шудхалгын цехэй хэбшэн **Светлана Владимировна Бузаевае** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар Комсомольско № 21 һунгуулиин округһоо дэбжүүлхэ гэһэн шиидхэбэри суглаан дээрэ нэгэн дуугаар абтаба.

Д. ЦЫРЕНОВ.

●

ЗАВОДОЙ КУЗНЕЧНЭ ЦЕХ. Һунгалтын урда тээхи суглаанда хэдэн зуугаад хүн сугларанхай. Трибуна дээрэ цехэй начальник И. Д. Гребенкин гарана.

— Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар Индустриальна № 19 һунгуулиин округһоо нүхэр Андрей Урупхеевич Модогоевые дэбжүүлхыем зүбшөөгыт, — гэжэ тэрэ үгэеэ эхилбэ. — Нүхэр Модогоевые бидэ һайн танина, мэдэнэбди. Ажалайнь намтар тухай хэлэхэ болоо һаа, хүдөөгэй һургуулиин багшаһаа КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь хүрэтэр ургаа. Һаяхан боложо үнгэрһэн КПСС-эй XXIV съездын делегадаар Буряадай областной партийна организациһаа һунгагдажа, хүдэлмэридэнь хабаадалсаа, съезд дээрэ Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй гэшүүнээр һунгагдаа. Найдабариемнай дүүргэхэ гэжэ этигэнэб.

Нүхэр Гребенкинэй дурадхалые цехэй техническэ бюрогой начальник В. Л. Быстрова, кузнец Г. А. Хлебников, электрик А. И. Дуньков, экономист Т. В. Бабий гэгшэд дэмжэбэ. А. У. Модогоев манай заводоор, цехүүдээр хододоо ябадаг, бидэнэр — юрын хүдэлмэришэдтэй уулзажа, ажалаарнай, ажаһуудалаарнай һонирходог, али нэгэн асуудалаар хандабалшни, зүбынь ойлгуулжа шиидхэдэг, туһаламжа хүргэдэг гэжэ үгэ хэлэгшэд онсолон тэмдэглэбэ.

Һунгуулиин урда тээхи суглаан дээрэ Индустриальна № 19 һунгуулиин округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **Андрей Урупхеевич Модогоевые** дэбжүүлхэ гэһэн тогтоол нэгэн дуугаар абтаба.

Л. УЛАНОВА.

●

МАЙСК посёлогой клубта Хурамхаанай леспромхозой модо бэлэдхэгшэд, инженернүүд, техникүүд, алба хаагшад сугларжа, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадые дэбжүүлбэ. Тус леспромхозой парткомой секретарь Г. И. Малых һунгалта тухай богони мэдээсэл хээд, леспромхозойнгоо бага комплексно бригадын бригадир В. П. Парамоновто үгэ үгэбэ.

— Манай Дэрээнэй һунгуулиин 95-дахи округһоо республикынгаа Верховно Соведэй депутадта кандидадаар Буряадай АССР-эй Госпланай түрүүлэгшэ Иван Алексеевич Хазагаевые дэбжүүлхэ дурадхал оруулнаб, — гэжэ тэрэ мэдүүлһэн байна.

Үгэ хэлэһэн нүхэд — лесопунктын начальник Б. Э. Тудупов, модо гэшүүһэнһээнь сэбэрлэгшэ Ю. А. Козулин, леспромхозой гаражые даагша А. В. Котов, леспромхозой директор И. И. Рябчиков гэгшэд түрүүлэн үгэ хэлэһэн нүхэрэйнгөө дурадхалые халуун зүрхэнһөө дэмжэбэ.

Суглаанда хабаадагшад Дэрээнэй һунгуулиин 95-дахи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар нүхэр **Иван Алексеевич Хазагаевые** дэбжүүлхэ гэһэн шиидхэбэри нэгэн һаналаар баталан абаа.

ИВАЛГА. Энэ үдэр культурын байшан соо хүн зон дүүрэн. Эндэ Доодо-Ивалгын, Калёновкын һаалишадшье, Дээдэ-Ивалгын, Хүйтэн-Булагай механизаторнуудшье, Ивалгын ОПХ-гай дүрбэдэхи отделениин суута хонишодшье, Буряадай хүдөө ажахын туршалгын станциин научна ажал ябуулагшадшье ерэнхэй. Тэдэнэр Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта өөһэдынгөө кандидадуудые дэбжүүлхэеэ суглараа бшуу.

Удангүй һунгалтын урда тээхи суглаан нээгдэжэ, эгээн түрүүлэн Ивалгын туршалга- үйлэдбэриин ажахын главна зоотехник С. П. Денисенко үгэ абаба.

— Һунгалтын урда тээхи суглаанууд КПСС-эй XXIV съездын асари ехэ хараа түсэбүүдээр урмашаһан, ажалшадай эдэбхи зоригой эршэдэһэн оршон байдалда үнгэржэ байна. Иимэ үе сагта республикынгаа Верховно Соведтэ һунгагдаха депутадта манай дэбжүүлһэн кандидадууд эрхимүүдэймнай эрхим зон байха ёһотой гэжэ һананаб. Тиимэһээ би Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар манай дүршэлтэ малшан. Дээдэ-Ивалгын фермын тугалшан Цырма Базаровна Базаровае дэбжүүлхые дурадханаб, — гэжэ хэлэхэдэнь, эндэ һуугшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаба.

— Цырма Базаровна арба гаран жэлдэ тугалшанаар ажаллана. Хүдэлмэридөө үнэн сэхээр хандадаг һэн туладаа, нүхэр Базарова энэ хугасаа соо нэгэшье тугал гарзалуулаагүй. Тэрэ оролдосотой шударгы ажалайнгаа түлөө олон дахин шанда хүртэһэн байха. Олон дахин сельскэ Соведэй депутадаар һунгагдажа, нүхэдэйнгөө этигэл найдабарие нэрэтэй солотойгоор дүүргэжэ ябаа. Нүхэр Ц. Б. Базаровае Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэдээ, манай этигэл найдабарие дүүргэмээр эгээл зохисотой хүн гэжэ һананаб, — гээд С. П. Денисенко хэлэбэ.

Удаань ОПХ-гай һү һаалиин центральна фермые даагша Ф. Р. Зайцев, дүрбэдэхи отделениин хүдэлмэришэн Л. Б. Гомбоева, профсоюзай рабочкомой түрүүлэгшэ М. А. Круглов нүхэр С. П. Денисенкын оруулһан һанамжые дэмжэбэ.

Тиин энэ суглаанда хабаадагшад «Буряадай АССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтын Дүримэй» 49-дэхи, 50-дахи статья баримталан, Ивалгын һунгуулиин 129-дэхи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын тугалшан **Базарова Цырма Базаровнае** нэгэн дуугаар дэбжүүлхэ гэһэн тогтоол абаа.

А. НАГАСЛАЕВ.

●

УЛААН-ҮДЫН аймагай Оронгын һунгуулиин 130-дахи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадые дэбжүүлгэдэ зорюулагдаһан һунгалтын урда тээхи һунгагшадай суглаан «Коммунизм» колхозой тарян, мал ажалай бригадануудта уржа үдэшэлэн боложо дүүрэбэ. Колхозой парткомой секретарь Л. Э. Санжиев һунгагшадай суглаа нээхэ зуураа, һунгалта тухай мэдээсэл хэхэдээ, манай ажахыһаа республикын дээдэ зургаанда өөрынгөө түлөөлэгшые дэбжүүлхэ золтой байһандаа баяртайбди гэхэдэнь, эндэ сугларагшад аргагүй урма зоригтойгоор альгаа ташанад.

Энэ асуудалаар колхозой луговод Д-Н. Ц. Раднаевта үгэ үгтэнэ.

— Өөһэдынгөө дундаһаа Оронгын һунгуулиин 130-дахи округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар ажахынгаа үнинэй хонишон Римма Цыдыповна Будаевае дэбжүүлхые дурадхаха байнаб, — гээд мэдүүлхэтэйнь зэргэ альга ташалган зэдэлнэ.

Ажахын хүдэлмэришэд — колхозой хонишон Ц. Р. Раднаев, мал адуулагша Б. Ш. Намсараев, механизатор Г. Ф. Кокорин болон хамтадаа найман хүн үгэ хэлэхэдээ, нүхэр Раднаевай дурадхалые дэмжэжэ байһан тухайгаа мэдүүлээ.

Һунгалтын урда тээхи суглаанда хабаадагшад Оронгын 130-дахи һунгуулиин округһоо Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар ажахын түрүү хонишон **Римма Цыдыповна Будаевае** дэбжүүлхэ гэһэн шиидхэбэри нэгэн дуугаар баталан абаа.

Улаан-Үдын прибор бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад предприятиингаа түрүү хүдэлмэришэн Светлана Васильевна Клобуковае РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: С. В. Клобукова.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

…ЭБТЭЙ, НЭГЭН ҺАНАЛТАЙ ДЭМЖЭЛГЭ

Һунгалтын урда тээхи окружной зүблөөнүүд боложо эхилбэ

Союзна республикануудай гүрэнэй засагай дээдэ зургаануудые һунгаха һунгуулиин кампани шэнэ шухала шатадаа дамжан оробо. КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдээр үүсхэгдэһэн нэгэн һаналай, бүгэдэ арадай эдэбхи үүсхэлэй оршон байдалда һунгалтын урда тээхи окружной зүблөөнүүд орон соомнай майн 5-да эхилбэ. Ажалшадай коллективүүдэй дэбжүүлһэн республикануудай Верховно Соведүүдэй депутадуудта кандидадуудые тэрэ зүблөөндэ хабаадагшад халуунаар дэмжэнэ.

Ниислэл хотын түбэй лекториин ехэ зал соо һунгуулиин **Бауманска** округой ажалшадай мянга гаран түлөөлэгшэд һунгалтын урда тээхи окружной зүблөөндэ сугларба.

Энэ округто оролог тоололго-шэнжэлгын машинануудые гаргадаг заводой, Бауманай нэрэмжэтэ Москвагай техническэ дээдэ училищиин, Москвагай эдеэ хоолой комбинадай, «Старт» гэжэ заводой, автотракторна, электроаппаратурын хоёрдохи заводой, электромеханикын эрдэм-шэнжэлгын бүхэсоюзна институдай коллективүүд РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневые ехэ үүсхэлтэйгээр дэбжүүлһэн байгаа.

Москвагай эдеэ хоолой комбинадай үйлэдбэриин бригадир, коммунис ажалай ударник В. И. Селезнёвада үгэ үгтэжэ, энэ коллективтэ һунгалтын урда тээхи суглаанай политическэ тон ехэ эдэбхитэйгээр үнгэрһэн тухайнь тэрэ хөөрэжэ үгэбэ. Манай комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба алба хаагшад Россин Федерациин Верховно Соведэй депутадта кандидадаар һунгуулиин Бауманска округһоо Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневые тон баяртайгаар дэбжүүлһэн байгаа гээд сугларагшадай нэрьемэ альга ташалга доро нүхэр Селезнёва хэлэбэ.

Коммунис үзэл сурталые, агуу ехэ Ленин багшын захяа заабарие, Советскэ Союзай Коммунис партиин политикые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлшэ гэжэ нүхэр Л. И. Брежневые совет хүнүүд бүгэдөөрөө һайса мэдэдэг гээд В. И. Селезнёва тэмдэглэбэ. Коммунис партиин ба Совет гүрэнэй, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша Леонид Ильич Брежнев КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин тушаалда байхадаа, марксизм-ленинизмын туг доро Центральна Комитедые тойрон нягтаар жагсаһан коммунистнуудай олон миллионно партиин шадамар бэрхэ хүтэлбэрилэгшэ байһанаа харуулаа. Л. И. Брежневэй наһанайнь бүхы ябадал — Ленинэй хэрэгтэ үнэн сэхээр алба хэлгын жэшээ мүн. Леонид Ильич — совет арадай үнэн сэхэ хүбүүн, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта эрхим һайн кандидат болоно.

Комбинадай ажалшадай гаргаһан шиидхэбэри дэмжэхыень уряалжа, зүблөөндэ хабаадагшадта өөрынгөө коллективэй нэрэһээ оратор хандаба.

Россин Федерациин Верховно Соведэй депутадта кандидадаар нүхэр Л. И. Брежневые дэбжүүлхэ тухай дурадхалые зүблөөн дээрэ үгэ хэлэгшэд өөһэдынгөө коллективүүдэй нэрэһээ баһал тэрэшэлэн халуунаар дэмжэбэ.

Россин Федерациин Верховно Соведэй депутат боложо Москва городой һунгуулиин **Бауманска** округһоо һунгагдаха зүбшөөлөө үгэхыень гуйжа **Леонид Ильич Брежневтэ** зүблөөндэ хабаадагшад хандаба.

Ниислэл хотын **Ленинградска** районой промышленна предприятинуудай, зургаануудай ба һуралсалай газарнуудай түлөөлэгшэд С. Я. Жук гэгшын нэрэмжэтэ проектно-бэдэрэлгын, эрдэм-шэнжэлгын институдай актова зал соо сугларба. РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха талаар һунгуулиин Ленинградска округой ажалшадай түлөөлэгшэд һунгалтын урда тээхи окружной зүблөөндөө эндэ сугларба гээшэ.

Эдеэ хоолой промышленностиин Москвагай технологическа институдай ректор Н. Ф. Гатилин үгэ абаад, иигэжэ хэлэбэ.

— КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, политическэ ба гүрэнэй элитэ ехэ ажал ябуулагша, СССР-эй Верховно Соведэй Президумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный республикын Верховно Соведэй депутадта кандидадаар манай округһоо дэбжүүлэгдэһэн байна. Манай институдай, Войковой нэрэмжэтэ шэрэм шудхалгын заводой, «Изолятор» заводой, Москвагай авиационно институдай, научна ба техническэ мэдээнүүдэй бүхэсоюзна институдай коллективүүд һунгалтынгаа урда тээхи суглаанууд дээрэ Н. В. Подгорнын кандидатурые нэрлэһэн байгаа.

Нүхэр Н. В. Подгорный элдэб янзын, тон ехэ ажал ябуулдаг, коммунизм байгуулха хэрэгтэ хүсэ шадалаа, эрдэм мэргэжэлээ ехээр үгэдэг.

Н. В. Подгорнын кандидатура дэмжэхыень уряалан, һунгалтын урда тээхи зүблөөндэ хабаадагшадта эдеэ хоолой промышленностиин Москвагай технологическа институдай коллективэй нэрэһээ Н. Ф. Гатилин хандаба.

Үгэ хэлэһэн бусадшье хүнүүд тэрэ дурадхалыень һайшаан дэмжэһэн байна.

Ниислэл хотын һунгуулиин **Ленинградска** округһоо һунгагдаха зүбшөөлөө үгэхыень гуйжа **Николай Викторович Подгорныдо** зүблөөндэ хабаадагшад хандаба.

РСФСР-эй Верховно Соведтэ һунгаха талаар Москва городой һунгуулиин **Фрунзенска** округой ажалшадай түлөөлэгшэд Гражданска авиациин министерствын конференц-залда һунгалтын урда тээхи зүблөөндөө сугларба.

«Большевик» фабрикын бригадир, Социалис Ажалай Герой Е. А. Ожина үгэ абаад, иигэжэ хэлэбэ:

— КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Алексей Николаевич Косыгин РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар ниислэл хотын һунгуулиин Фрунзенска округһоо дэбжүүлэгдэһэн байгаа, — гэжэ тэрэ эхэнэр хэлэбэ. — Москвагай часай хоёрдохи заводой, эрдэм шэнжэлгын тракторна институдай (НАТИ), «Большевик» фабрикын, «Знамя труда» гэжэ машина бүтээлгын заводой, түбэй телеграфай, Ильичэй нэрэмжэтэ локомотивна депогой коллективүүд А. Н. Косыгинай кандидатурые нэрлэһэн байба. Гүрэнэй ба партийна элитэ ажал ябуулагша гэжэ А. Н. Косыгиные совет арад мэдэдэг. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын үндэр тушаал ээлжэ байхадаа, А. Н. Косыгин Эхэ оронойнгоо хүсэ шадал улам бэхижүүлхэ хэрэгтэ бүхы эрдэм мэргэжэлээ, дүй дүршэлөө үгэдэг.

А. Н. Косыгинай кандидатурые дэмжэхыень уряалан, һунгалтын урда тээхи окружной зүблөөндэ хабаадагшадта «Большевик» фабрикын коллективэй нэрэһээ Е. А. Ожина хандаба.

Зүблөөн дээрэ үгэ хэлэһэн бэшэшье хүнүүд тэрэ дурадхалыень һайшаан дэмжэбэ. Москва городой һунгуулиин **Фрунзенска** округһоо һунгагдаха зүбшөөлөө үгэхыень гуйжа **Алексей Николаевич Косыгинда** зүблөөндэ хабаадагшад хандаба.

Ниислэл хотын һунгуулиин **Вишняковско** округой ажалшадай түлөөлэгшэдэй һунгалтын урда тээхи зүблөөн болобо. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, партиин Московско горкомой нэгэдэхи секретарь В. В. Гришин РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар энэ округһоо дэбжүүлэгдэһэн байгаа. Депутадта кандидадаар В. В. Гришиные дэбжүүлхэ тухай дурадхал дэмжэхыень сугларагшадые үгэ хэлэгшэд уряалба.

Һунгалтын урда тээхи зүблөөндэ хабаадагшад тэрэ дурадхалые нэгэн һаналтайгаар һайшаажа, Москва городой һунгуулиин **Вишняковско** округһоо һунгагдаха зүбшөөлөө үгэхыень гуйжа **Виктор Васильевич Гришиндэ** хандаба.

Һунгуулиин **Ленинскэ** округто оролог предприятинуудай, зургаануудай ба эмхинүүдэй ажалшадай түлөөлэгшэдэй һунгалтын урда тээхи окружной зүблөөн Киевтэ болобо. УССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Украинын компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Петр Ефимович Шелест энэ округһоо дэбжүүлэгдэһэн байба.

П. Е. Шелестын кандидатура дэмжэхыень зүблөөндэ хабаадагшадые үгэ хэлэгшэд уряалба.

Тэрэ дурадхалыень зүблөөндэ хабаадагшад нэгэн һаналтайгаар һайшаажа, УССР-эй Верховно Соведэй депутадаар Киев городой һунгуулиин **Ленинскэ** округһоо һунгагдаха зүбшөөлөө үгэхыень гуйжа **Петр Ефимович Шелестдэ** хандаба.

Украинын ССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха талаар һунгуулиин **Баглейскэ** округой ажалшадай түлөөлэгшэдэй һунгалтын урда тээхи окружной зүблөөн Днепродзержинскдэ болобо. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, УССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Владимир Васильевич Щербицкий республикын Верховно Соведэй депутадта кандидадаар энэ округһоо дэбжүүлэгдэһэн байгаа.

В. В. Щербицкие дэбжүүлхэ тухай дурадхал дэмжээд, зүблөөндэ хабаадагшад болбол һунгуулиин **Баглейскэ** округһоо депутадаар һунгагдаха зүбшөөлөө үгэхыень гуйжа **Владимир Васильевич Щербицкэдэ** хандаба.

• • •

Һунгалтын урда тээхи тэдэ зүблөөнүүд дээрэ этигэмжэтэ нюурнууд һунгагдаба.

(ТАСС).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указһаа

СССР-эй Геологиин министерствын предприяти болон организацинуудай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадые СССР-эй орден ба медальнуудаар шагнаха тухай

Байгаалиин ашагта малтамалнуудые бэдэрэлгээр, мүн шэнжэлгын хүдэлмэри дүүргэхэ талаар табан жэлэй даабарие амжалтатайгаар бэелүүлһэнэйнь түлөө иимэ хүнүүдые шагнаха гэбэл:

БУРЯАДАЙ АССР-һээ

ЛЕНИНЭЙ ОРДЕНООР

Пархаев Сыден-Еши Будаевичые — Хойто-Байгалай геолого-шэнжэлгын партиин слесарь.

ОКТЯБРИИН РЕВОЛЮЦИИН ОРДЕНООР

Малышев Александр Александровичые — геологуудай центральна экспедициин ахалагша геолог.

Сыротин Анатолий Ивановичые — Ермаковско геолого-шэнжэлгын партиин начальник.

АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

Башту Константин Григорьевичые — геолого-шэнжэлгын экспедициин Багдаринай партиин главна геолог.

Викулов Герман Евгеньевичые — центральна лабораториин начальник.

Галлас Эдмунд Германовичые — Үдэ-Витимэй геолого-шэнжэлгын экспедициин буровой мастер.

Гриневич Тарас Прокофьевичые — Сэлэнгын геолого-шэнжэлгын экспедициин начальник.

Грыдин Иван Степановичые — Ермаковско геолого-шэнжэлгын партиин буровой мастер.

Дугаров Владимир Эрдынеевичые — Ахын геолого-шэнжэлгын экспедициин проходчигуудай бригадын бригадир.

Емельянов Иван Федоровичые — Буряадай геологоуправлениин транспортна конторын шофёр.

Замащиков Михаил Елиферовичые — геологуудай экспедициин центральна партиин начальник.

Ивашкин Юрий Кузьмичые — Багдаринай геолого-шэнжэлгын экспедициин начальник.

Пономарев Григорий Константиновичые — Буряадай геологоуправлениин транспортна конторын техническэ хүтэлбэрилэгшэ.

Попов Алексей Иннокентьевичые — Үдэ-Витимэй геолого-шэнжэлгын экспедициин газар үрэмдэлгын техническэ хүтэлбэрилэгшэ.

Пронин Николай Ивановичые — Багдаринай геолого-шэнжэлгын экспедициин проходчик.

Симаков Николай Степановичые — 20-дохи районно экспедициин токарь.

Сомов Петр Андреевичые — Ермаковско геолого-шэнжэлгын партиин буровой мастер.

Трофимов Алексей Сергеевичые — Буряадай геологоуправлениин таһагай начальник байһан.

Шобогоров Петр Черпаковичые — Буряадай геологоуправлениин главна геолог.

Щеголихин Юрий Ивановичые — Буряадай геологоуправлениин начальник.

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Александров Евгений Анатольевичые — Ахын геолого-шэнжэлгын экспедициин тракторист.

Беломестных Юрий Степановичые — Буряадай геологоуправлениин таһагай начальник.

Бьясков Геннадий Иосифовичые — Забайкальскиин районно экспедициин инспектор.

Доронина Мария Алексеевнае — геологуудай центральна экспедициин ахалагша гидрогеолог.

Дударь Анатолий Васильевичые — заһабарилгын центральна мастерскойн токарь.

Кутузов Владимир Георгиевичые — геологуудай центральна экспедициин шофер.

Матюхин Николай Егоровичые — геофизическэ экспедициин главна инженер.

Монакова Евдокия Степановнае — геолого-шэнжэлгын экспедициин Сэлэнгын партиин ахалагша геолог.

Огородникова Галина Георгиевнае — центральна лабораториин шлифовальщица.

Посельский Семен Гавриловичые — геофизическэ экспедициин шофер.

Сороковикова Мария Григорьевнае — Буряадай геологоуправлениин ажалшадые хангаха Саянай отделениин хүдэлмэришэн.

Сулимовский Степан Петровичые — 20-дохи районно экспедициин буровой мастер.

Тулупов Сергей Васильевичые — Үдэ-Витимэй геолого-шэнжэлгын экспедициин буровой мастер.

Черных Василий Трофимовичые — центральна лабораториин ахалагша инженер.

Чертков Иван Григорьевичые — Сэлэнгын геолого-шэнжэлгын экспедициин буровой мастер.

Шелкунов Федор Петровичые — Гуджирай геолого-шэнжэлгын партиин шофер.

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта).

ХЭБЛЭЛЭЙ ҮДЭРЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Коммунизм байгуулгада шэнэ илалтануудые туйлахын түлөө партиин үнэн үгые, эрид зоригые олониитэдэ дамжуулдаг совет журналистикын хүсэнүүдые дайшалхы ёһоор харалгын үдэр — Хэблэлэй үдэр КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ совет арадай, бүхы ажалшадай хүсэ шадал элсүүлгын оршон байдалда мүнөө жэл тэмдэглэгдэбэ.

Партийна ба ниитын эмхинүүдэй, түбэй ба Москвагай газетэнүүдэй, мэдээсэлэй агентствэнүүдэй, телевидениин ба радиогой, хэблэлэй газарнуудай, полиграфическа предприятинуудай, хүдэлмэришэн бэшэгшэдэй эдэбхитэдэй түлөөлэгшэд майн 5-да Союзуудай байшангай Колонно зал соо Хэблэлэй үдэртэ зорюулагдаһан баярай суглаанда ерэбэ.

Суглаае КПСС-эй МГК-гай секретарь В. Н. Ягодкин нээһэн байба.

Баярай суглаанай хүндэтэ президиумдэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюро ехэ эдэбхи үүсхэлэй оршон байдалда һунгагдаба.

ТАСС-ай Генеральна директор Л. М. Замятин элидхэл хэһэн байгаа.

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэг суглаанда хабаадагшад нэгэн һаналтайгаар баталан абаба.

(ТАСС).

ШЭНЭ АМЖАЛТАДА ЗОРИГЖУУЛНА

(Захааминай аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаанһаа)

КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ республикымнай хөлын аймагуудай нэгэн болохо Захааминай промышленна предприяти, колхоз болон совхозуудай ажалшад шэнэ амжалта туйлаһан байна. Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой коллективүүд бултанһаа һайн үрэ дүн туйлаа. Комбинадай хүдэлмэришэд продукци худалдаха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, үнэ сэнгыень хямдаруулха талаар абаһан социалис уялгаяа, мүн нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбтэ даабарие үлүүлэн дүүргэһэн юм. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой малшад 1-дэхи квартал соо гүрэндэ мяха, һү худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэһэн байгаа.

Тиигэжэ абаһан уялгаяа амжалтатай дүүргэһэн тухайгаа КПСС-эй XXIV съездын Президиумдэ элидхэхэ эрхэдэ энэ колхозой малшад хүртэһэн. Мүн аймагай бүхы ажалшадай съездын хүндэлэлэй мүрысөөндэ туйлаһан амжалта тухай КПСС-эй райком, аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитет съездын Президиумдэ элидхээ һэн.

Эдэ ба бусад ажалай зарим дүнгүүд тухай һаяхан Закаменск хотодо болоһон аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ ехэ хөөрэлдөөн болоһон байна. «КПСС-эй XXIV съездын дүнгүүд ба аймагай партийна организациин зорилгонууд» гэһэн асуудалаар КПСС-эй обкомой бюрогой гэшүүн, партиин обкомой партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриин таһагые даагша нүхэр **А. Б. Бардонов** элидхэл хэбэ.

— Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай коммунистнууд, бүхы хүдэлмэришэд партиин ээлжээтэ съездын шиидхэбэринүүдые нэгэн һаналтайгаар һайшаан абаһан байна. Комбинадай цехүүдэй партийна эхин организацинууд олониитын дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулна, ажалшад дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абажа байнхай, — гэжэ комбинадай главна экономист **П. Б. Добровенский** тэмдэглэбэ. — Комбинадай хүтэлбэрилэгшэд болон экономистнууд цех, участок бүхэндэ экономическа хүдэлмэри һайжаруулха талаар хэмжээ ябуулгануудые хараалжа байнхай. Капитальна барилгын хүдэлмэри түргэнөөр, шанар һайнтайгаар ябуулха асуудалда онсо анхарал хандуулагдаха болоно. Юһэдэхи табан жэлэй турша соо шанаржуулгын шэнэ фабрика ашаглалгада оруулагдаха. Үнгэтэ металл малтан абаха талаар КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүд дотор хараалагдаһан түсэб дүүргэхэ хэрэгтэ манай комбинадай хүдэлмэришэд өөһэдынгөө хубитые оруулхаар бэеэ зэһэнхэй, — гэжэ нүхэр Добровенский тэмдэглэбэ.

— Адууһа малһаа абтадаг ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ, гүрэндэ худалдаха талаар манай колхозой гэшүүд жэлэй түрүүшын квартал да һайн дүнгүүдые туйлажа, КПСС-эй райкомой, аймагай Соведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртөө һэн, — гэжэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь **В. Ц. Санжиев** хэлэбэ. — Мүнөө колхозоймнай коммунистнууд, агитатор болон политинформаторнууд колхозник бүхэндэ съездын материалнуудые ойлгуулха хүдэлмэри ябуулжа эхилээ. Фермэ, гүүртэ, отарануудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ талаар тусхай түсэб табигданхай.

Колхозой механизаторнууд хабарай тарилгада саг болзортонь һайнаар бэлдэжэ, энэ шухала кампаниие эмхитэйгээр эхилээ. Мүнөө энэ хүдэлмэри түлэг дундаа ябуулагдана. Ниитын адууһа малые зунай бэлшээридэ эмхитэйгээр гаргаха талаар бэлдэлгын хүдэлмэри һайнаар үнгэргэгдэнэ. Түрэл партиимнай XXIV съездын шиидхэбэринүүд колхозниг уудые шэнэ амжалтада уряална. Тиимэһээ энэ түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ колхозник бүхэнэй хүсэ шадал элсүүлхэ зорилго партийна организаци урдаа табинхай гэжэ нүхэр Санжиев үгынгөө түгэсхэлдэ тэмдэглэһэн байна.

Аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ Далахайн совхозой директор **В. Л. Хартаев**, Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай партийна комитедэй секретарь **Н. А. Костенко**, «Красный Октябрь» колхозой түрүүлэгшэ **Б. С. Очиров** болон, хамтадаа 14 хүн үгэ хэлээ.

КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые нэгэн дуугаар һайшааһан, мүн аймагай арадай ажахые юһэдэхи табан жэлэй туршада хурдан түргэноор хүгжөөхэ хэмжээнүүдые хараалһан шиидхэбэри аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаанда хабаадалсагшад баталан абаһан байна.

МЭРГЭЖЭЛТЭДЭЙ ХАРЮУСАЛГА ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

Зэдын аймагай колхоз, совхозуудаар партийна суглаанууд эдэ үдэрнүүдтэ боложо, КПСС-эй XXIV съездын дүнгүүдые коммунистнууд эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсэнэ.

Ленинэй ордено Борьёогой совхозой коммунистнуудай суглаан дээрэ «КПСС-эй XXIV съездын дүнгүүд ба совхозой партийна организациин зорилгонууд» гэһэн элидхэл партиин райкомой секретарь П. Т. Манзаров хэбэ.

— Партиин съездын шиидхэбэринүүд маанадые ажалай шэнэ амжалтада зоригжуулна,— гэжэ элидхэл тушаа үгэ хэлэһэн коммунист, ахалагша хонишон С. А. Кочнев тэмдэглэбэ.— Би хусануудые харууһалнаб. Томо хусануудһаа 12 килограмм, залуу хонидһоо 8 килограмм нооһо хайшалха уялга абаа һэм. Мүнөө арга боломжонуудаа тооложо үзөөд, уялгаяа шэнэлбэб. Тиигэжэ ехэ хусануудһаа 13—13, залуу хусануудһаа 9—9 килограмм нооһо хайшалха зорилготойбди.

Юһэдэхи табан жэлдэ хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар тон ехэ зорилгонууд табигданхай гэжэ ахалагша хонишон Г. Л. Рабдаев хэлэбэ. Манай совхоздо малай үүлтэр һайжаруулха гээшэ шухала болонхой. Тиимэһээ селекционно хүдэлмэри эрхилхэ тушаа мэргэжэлтэдэй харюусалгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэй. Имагтал хонидойнгоо үүлтэрые һайжаруулжа шадабал, 1975 ондо хонин бүриһөө дунда зэргээр 4,6 килограмм нооһо хайшалжа абаха гэһэн зорилгоёо дүүргэжэ шадаха байнабди.

Гадна малай харууһалга, эдеэлүүлгэ тухай бодомжолхо шухала. Бэлшээри багатайбди, тэрээнээшье зүбөөр хэрэглэнэгүйбди. Фермэ, отаранудай дэргэдэ һайжаруулагдаһан бэлшээри байгуулха саг тулажа ерээ. Энээндэ нэн түрүүн хэд харюусалгатайб—мүн лэ мэргэжэлтэд, тэдэнэй үүсхэл оролдолгоһоо олон юумэ дулдыдаха байна бшуу.

Партийна, гүрэнэй журам бэхижүүлхэ хэрэгтэ манай парти, КПСС-эй XXIV съезд партийна организацинуудай анхарал хандуулна. Энэ тон зүб. Совхоздомнай ажалдаа харюусалга багатайгаар хандадаг, ажалай болон партийна журам эбдэдэг ушар үшөөл үзэгдэһөөр. Зарим нүхэд, тэрэ тоодо коммунистнаршье архи намнажа, ажалаа гээдэг гээшэ. Имэ ябадалтай партийна организаци шанга тэмсэл ябуулха зэргэтэй.

Совхозой коммунистнууд КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бүримүһэн һайшаажа, тэрэниие бэелүүлхын тулада тодорхой хэмжээ ябуулгануудые хараалһан тогтоол баталан абаба.

И. САМБУЕВ,
КПСС-эй райкомой хүдэлмэрилэгшэ.

Ерос Калистратович Калашников Улаан-Үдын аймагай «Дружба» колхозой түрүү малшадай нэгэн юм. Тэрэнэй хүтэлбэрилдэг гүүртын малшад байгша оной малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэжэ байна. Һү һаалиньшье нёдондонойхиһоо нилээд дээшэлээ.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Е. К. Калашников.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

ДҮРШЭЛЫНЬ СОГСОЛОГДОБО

Хурамхаанай леспромхоз республикымнай модо бэлэдхэлэй залуу предприяти юм. Тэрэ 1966 ондо эмхидхэгдээ. Үнгэрһэн табан жэлэй жэл бүхэндэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлжэ, түрүү һууринуудай нэгые батаар эзэлжэ ябана. 1966 ондо 85 мянган кубометр модон эндэ отологдоһон байгаа һаа, 1970 ондо 264,4 мянган кубометр бэлэдхэгдээ.

Хүдэлмэришэн бүхэндэ хубаажа харахада, ажалай бүтээсэ жэлэй 1037 кубометртэ хүргэгдөө гэхэ гү, али табан жэлэй хугасаада 318,4 кубометрээр дээшэлһэн байна. Шэрэгдэһэн нэгэ кубометр модоной өөрынь үнэ сэн нэгэ түхэриг 45 мүнгөөр хямдаруулагдаа.

Леспромхоз ямар аргаар ехэ бүтээсэ туйлааб, модоной үнэ сэнгые хямдаруулааб гэхэдэ, ажалай эмхидхэл һайжаруулха хэрэгтэ саг үргэлжын анхарал хандуулна. Эндэхи бага комплексно бүхы 8 бригада 1969 оной июль һараһаа ажалаа 1,5 халаанда эмхидхэхэ гуримда оронхой.

Бага комплексно бригадануудай дундаһаа эгээл ехэ бүтээсэ Василий Петрович Парамоновой бригада туйлаһан байна. Бригадын гэшүүн бүхэн халаан соо 23,4 кубометр модо бэлэдхэдэг болоо. Даабаринь 13,6 кубометр юм. Тракторай бүтээсэ түсэбэй ёһоор 74 кубометр аад, халаан соо 124,6 кубометртэ хүргэгдэнэ. Энэ бригадын гэшүүд ажалаа зүбөөр эмхидхэһэнэй, техникээ ашагтайгаар хэрэглэһэнэй ашаар амжалта туйлана.

Түрүү бригадын дүй дүршэлые бусад леспромхозуудта халан абалсаха, ажалые 1,5 халаанда эмхидхэхэ зорилгоор «Забайкаллес» комбинат НТО-гой областной правленитэй хамта тусхай хуудаһа бэлдэн гаргаа. В. П. Парамоновой бригадын һайшаамаар дүй дүршэл согсологдоо. Энэ хуудаһан леспромхозуудай бага комплексно бүхы бригадануудта хүргэгдэһэн байна.

Г. ГАРМАЕВ.

УЛААН ТУГ БАРЮУЛАГДАБА

ГУСИНООЗЕРСК. Эндэ аймагай хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн боложо, 1970 оной дүнгөөр аймагта олгогдоһон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг барюулагдаба. КПСС-эй обкомой бюрогой гэшүүн, республикын арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ И. Д. ЧЕРНЯКОВ энэ туг барюулха зуураа, түсэбтэ наймадахи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ ажалай эрхим амжалта туйлаһаарнь аймагай ажалшадые халуунаар амаршалжа, юһэдэхи табан жэлдэ шэнэ амжалта туйлахыень хүсэбэ.

Харюуһай үгэ хэлэһэн КПСС-эй райкомой секретарь В. С. РАДНАЕВ, Сэлэнгын совхозой һаалишан, Социалис Ажалай Герой Н. Л. ТАДВАШКИНА болон бусад аймагай ажалшадай хүдэлмэрие үндэрөөр сэгнэһэнэйнь түлөө парти, правительствада үнэн зүрхэнэй баяр хүргэжэ, КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдохобди гэжэ найдуулба.

Д. ЦЫРЕНОВ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

СССР-эй Геологиин министерствын предприяти болон организацинуудай хүдэлмэришэд, инженерно-технич... хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадые СССР-эй орд... медальнуудаар шагнаха тухай

(Түгэсхэл. Эхинийнь 1-дэхи нюурта).

«ШЭН ГАБЬЯАТА АЖАЛАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Вареник Семен Гавриловичые — технико-экономическа дансануудые бүридхэдэг партиин начальник.

Ильина Тамара Дмитриевнае — геофизическэ экспедициин топограф.

Малиновский Василий Петровичые — Үдэ-Витимэй геолого-шэнжэлгын экспедициин буровой мастер.

Портнягин Иван Степановичые — Сэлэнгын геолого-шэнжэлгын экспедициин шофер.

Папаев Жалсан Ринчиновичые — Гуджирай геолого-шэнжэлгын партиин ахалагша техник-геолог.

Плеханов Александр Александровичые — Багаринай геолого-шэнжэлгын экспедициин проходчик.

Попов Анатолий Ефимовичые — заһабарилгын-механическа центральна мастерскойн слесарь.

Ушаков Федор Михайловичые — Ахын геолого-шэнжэлгын экспедициин буровой мастер.

Шлапаков Виктор Степановичые — геолого-шэнжэлгын экспедициин Багаринай партиин начальник.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Авдулов Илья Федоровичые — Буряадай геологоуправлениин транспортна конторын шоф...

Булнаева Мария Б... центральна лаборатор... нер-химик.

Иванов Иван Емель... центральна геологичес... циин шофер.

Капустина Любовь Петр... Багаринай геолого-шэ... экспедициин ахалагша гео...

Лбова Галина Геор... Буряадай геологоупра... һагай ахалагша эконом...

Мельников Василий Н... чые — 20-дохи районно э... циин буровой мастер.

Непомнящих Зоя А... нае — Ахын геолого-шэ... экспедициин хүдэлмэриш...

Павлуцкий Иосиф Н... чые — геофизическэ экспе... автослесарь.

Пахунова Софья Васил... Сэлэнгын геолого-шэнж... педициин хүдэлмэришэн.

Погребенко Федор Н... геологуудай централь... циин слесарь.

Пестерев Илья Дани... Буряадай геологоупр... транспортна конторын шоф...

Тогочиев Дмитрий Жа... чые — Ермаковско гео... жэлгын экспедициин прох...

Тутоллин Алексей Ф... — Хойто-Байгалай гео... жэлгын партиин буров...

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүү...
Н. ПОДГОРН...
СССР-эй Верховно Соведэй Президи...
Секретарь М. ГЕОРГАДЗ...

Москва, Кремль. 1971 оной апрелиин 20.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Ук...

СССР-эй целлюлозно-саарһанай промышленностиин министер... предприяти болон организацинуудай хүдэлмэришэд, инжене... техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадые СССР-эй ... ба медальнуудаар шагнаха тухай

Целлюлозно-саарһанай болон лесотехническэ промышленностиие хүгжөөхэ талаар, целлюлоз, саарһа болон картон үйлэдбэрилгые нилээд дээшэлүүлжэ, табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар бэелүүлһэнэйнь түлөө иимэ хүнүүдые шагнаха гэбэл:

БУРЯАДАЙ АССР-һээ

АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

Гончаров Анатолий Васильевичые — Селенгинскын целлюлозно-картонно комбинадай директор.

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Истомин Иван Мироновичые — Селенгинскын целлюлозно... но комбинадай слесарь.

Раднаев Цыден Ба... Селенгинскын индустриаль... никумэй директор.

«ШЭН ГАБЬЯАТА АЖАЛ... ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Тарасевич Никита Мат... — Селенгинскын целлюлоз... тонно комбинадай машин...

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺА... ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Бурлакова Александра Н... евнае — Селенгинскын целл... картонно комбинадай мото...

СССР-эй Верховно Соведэй Президи...
Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРН...
СССР-эй Верховно Соведэй Прези...
Секретарь М. ГЕОРГА...

Москва, Кремль. 1971 оной апрелиин 20.

БАЯН УРГАСЫН ТҮЛӨӨ

«Үбһэ ногооной үндэр баян ургаса үгэдэг сабшалан, бэлшээри ехэ болгохо. Казахстанай, Дунда-Азиин, Поволжиин, Баруун ба Зүүн Сибириин, Хойто-Кавказай хонин һүрэг үсхэбэрилдэг, холын бэлшээридэ мал байлгадаг районуудай сабшалан, бэлшээриин ургаса эрид дээшэлүүлхэ хэмжээ абаха, — гэжэ КПСС-эй XXIV съездын баталһан Директивэнүүд соо заагдана гээшэ.

Энэмнай хонин һүрэг, эбэртэ бодо мал олоор үсхэбэрилдэг Хориин аймагта сэхэ хабаатай. Юуб тэхэдэ, сабшалан, бэлшээриин ургаса дээшэлүүлхэ гээшэ манай эндэхи совхозуудай шухалын шухала зорилгонуудай нэгэн болоно. Тэрээнгүйгөөр мяха, һү, нооһо ехээр, хямда сэнтэйгээр абахань бэрхэтэй.

Һүүлэй хэдэн жэлдэ аймагай ажахынууд сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ, бэлшээриеэ зүбөөр хэрэглэдэг болохо талаар зарим тэды хүдэлмэри хэнэ.

Анаагай, Хүрбын, Дээдэ-Тайлсын совхозуудта сабшалан һайжаруулха тусгаар оньһожоруулагдаһан отрядууд саг үргэлжэ хүдэлнэ. Наг шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ жэл бүри ехээр гаргагдана. Гансахан һүүлэй хоёр-гурбан жэлэй туршада 2.630 га газарта үтэгжүүлгэ ехээр оруулагдажа, тусгаар шэбхэжүүлэгдээ.

Энээнһээ урагша сабшалан дээрэ мүртэй юумэ хэдэггүй байһанһаа боложо, ургасань үшөөл түргэн дээшэлнэгүй. Тиигэбэшье һүүлэй табан жэл соо сабшалангай ургаса гектарай 5,1 центнерһээ 8,5 центнер хүрэтэр дээшэлээ.

Тиихэдэ зарим ажахынууд бүришье һайн ургаса абана. Жэшээнь, нёдондо Үдын совхоз бүхы сабшалангай гектар бүриһөө 10,2 центнер, Анаагай совхоз — 9,1 центнер үбһэ абаа һэн. Харин зарим түрүү отряд, звенонууд, луговодууд жэлһээ жэлдэ муу бэшэ үрэ дүн туйлана. Үнгэрэгшэ жэлдэ Анаагай совхозой Т. М. Лужниковай хүтэлбэрилдэг оньһожоруулагдаһан отрядайхид даажа байһан 1.355 гектар сабшалан дээрэһээ бүхыдөө 17,8 центнер үбһэ абаа. Эдэнэр сабшаландаа наг шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ һайса оруулжа, бургааһа боролжыень, болдог дошыень сэбэрлэн, зарим газарайнь намаг хатаагаад, хүрьһыень һайжаруулха хүдэлмэри хээд лэ, ногооной ургасые дээшэлүүлжэ шадана.

Нүхэр Лужниковай хүтэлбэрилдэг оньһожоруулагдаһан отряд 2 гусеничнэ, 5 колёсно трактортай, мүн газар элдүүрилхэ бусад олон оньһон техникэтэй. Үнгэрһэн гурбан жэлэй туршада тэдэнэр 18,8 мянган тонно шэбхэ гаргаа, 249 гектарта үтэгжүүлгэ бүри ехээр тараажа, тусгаар шэбхэжэһэн газар болгоо. 293 тонно минеральна үтэгжүүлгэ гаргаа. Гансахан нёдондо тус отряд 200 гектар шэнэ газар ашаглаа юм. Мүнөө отрядай гэшүүн бүхэндэ 170 гектар сабшалан хүртэнэ.

Һаяшаг аймагай луговодуудай зүблөөн боложо, тэдэнэр дүй дүршэл тухайгаа хөөрэлдөө, саашанхи зорилгонуудаа тодорхойлжо, 1971 оной социалис уялга абаа һэн.

Республика дотор сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ габшагай хүдэлмэриин хоёр һара соо олонхи звено, отрядууд, луговодууд эршэмтэй шангаар хүдэлжэ байна. Жэшээлбэл, Анаагай совхоздо Т. М. Лужниковай отряд Хара-Хушуун гэжэ газарта уһа хааха түхеэрэлгэ барияд, удаань Байсын-Үбэртэ газар уһалха түхеэрэлгэ барижа эхилэнхэй. Тиигэжэ энэ жэлдэ бүри ехэ газар уһалха юм. Мүн нилээд ехэ газарта шугы бургааһа сэбэрлэхэ, болдог тэгшэлхэ байна. Шэнэ табан жэлдэ эдэнэр бүхы 1.380 га сабшалангай гектар бүриһөө 17 центнерһээ доошо бэшэ ургаса абаха зорилготой юм.

Тэрэшэлэн сабшалангай ургаса дээшэлүүлхын тула эсэшэ сусашагүйгөөр оролдодог луговодууд олон. Хүрбын совхозой үнинэй луговодууд Доржо Ракшаев, Филимон Солдатов гэгшэд жэл бүри үбһэ ногооной элбэг баян ургаса абана. Жэшээнь, Д. Б. Ракшаев — 200 га сабшалангай гектар бүриһөө 21 центнер үбһэ хуряагаа. Үдын совхозой луговодууд Гарма Дандаров, Жамьян-Даба Дамдинов гэгшэд тус тустаа даажа абаһан далаад-наяад гектар газарайнгаа га бүриһөө дунда зэргээр 23—25 центнер үбһэ абаа. Анаагай совхозой үнинэй луговодууд Е. А. Ринчиндоржиев, А. Норбоев гэгшэд нилээд ехэ газарһаа гектарай 18—19,5 центнер үбһэ абаһан байна.

Мүнөөшье эдэ луговодууд бүри үбэлһөө эхилжэ гараа хабсараад һуугаагүй, оролдосотой шангаар хүдэлнэ. Тусхайлбал, Дээдэ-Тайлсын совхоздо (главна агрономынь нүхэр Соболев) сабшалан уһалха гурбан түхеэрэлгэ шэнэлэн заһаһ, 225 мянган кубометр тошо халяагаа, мүнөө наг шэбхэ түлэг зөөжэ, болдог сэбэрлэжэ, газарыень тэгшэлжэ байнхай.

Хүрбын совхозой луговод Д. Б. Ракшаев үбэлдөө сабшалан дээрээ 30 мянган кубометр мүльһэ хүргөө, сабшаһан бүхы үбһэеэ һүрилхын тула, тракторай 150 шарга хээ, мүн газараа хорёолхо һургааг отолоо.

Эдэ үдэрнүүдтэ луговодууд сабшаландаа минеральна үтэгжүүлгэ оруулна. Илангаяа тэрэнээ уһалагдадаг газартаа тараана. Нёдондо Хүрбын совхоздо Г. Дандаровай даадаг сабшаланда азотно үтэгжүүлгэ оруулһаниинь, гектарай 25,5 центнер үбһэн абтаа. Үтэгжүүлгэ оруулаагүй газарһаа гектарай 12 центнер үбһэ гараа һэн.

Энэ жэлдэ луговодуудаймнай урда нилээд харюусалгатай зорилго табигданхай. Хабарай үедэ сабшалан, тариалан дээрээ 55 мянган тонно наг шэбхэ гаргажа, 572 гектарта үтэгжүүлгэ бүри ехээр оруулаад, тусгаар шэбхэжүүлхэ, 1.119 тонно минеральна үтэгжүүлгэ оруулха, мүн 12,7 мянган га газар хоёр дахин уһалха байна. Газараа һайнаар уһалхын тула хаалта боолто олоор бариха, һубаг ханааб татаха, хуушануудыень шэнэлхэ гэхэ мэтэ хүдэлмэри хэгдэхэ юм.

Тиигэжэ аймагай луговодууд юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ уһалагдадаг сабшалангай га бүриһөө дунда зэргээр 11—12 центнерһээ доошо бэшэ үбһэ абахын түлөө тэмсэхээр шиидээ. Энээниие бэелүүлхэ арга боломжо, хүсэн бии. Габшагай хүдэлмэриин хоёр һара соо социалис мүрысөө эршэ хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлжэ, сабшалан дээрээ шадаал һаа ехэ ажал хэхэ бологдоно.

Д. ДОРЖИЕВ,
Хориин аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомой түрүүлэгшэ.

20 март | Сабшалан, бэлшээри һайжаруулха габшагай хоёр һара | 20 май

ОРОЛДОЛГЫН ХҮСӨӨР

Апрелиин һалхитай хүйтэн хагсуу үдэр. Бидэнэй һууһан хүнгэн автомашина һалхи һүрин, шулуудамал дардам харгыгаар урагшаал тэгүүлнэ. Уданшьегүй бидэ ахалагша хонишон Цыпилма Булатовнагай даадаг отарада хүрэжэ ерэбэбди. Хоёр-гурбан үгэ андалдаад, хурьгадай байрада ороходомнай, хуһамагууд соо томонууд, боргожонги, ехэ багаараа амяарлагдан илгагдаһан хурьгад тэниглэн хэбтэнэд.

Ажал хүдэлмэри тухайнь нилээд ярилдаһанаймнай һүүлээр бага миһэрэн, Цыпилма хээтэй:

— Түрүү дүй дүршэл, мэргэжэл тухайгаа хөөрэжэ үгыт гэжэ хүнүүд хододоо хандадаг. Теэд намда бэшэ хонишодһоо үлүү хөөрэхөөр юун байхаб даа,—гээд, нилээд абяагүй байһанайнгаа удаа,—манай отара дээрэ шэнэ юумэн гэхэ болоо һаа, хурьгадаа буйлуулагдаһан тэжээлээр эдеэлүүлнэбди. Энээниие бэлдэхэдэ, 10 литр уһа 8 литр һүнтэй холёод, 2 литр тухай загаһанай тоһо хэжэ, тааруу соонь манна крупа буйлуулаад, хүхэлтөөр эдюулэгдэнэ. Хооллуулхадаа, хурьгадайнгаа хүсэ шадалые хараадаа абанабди. Иимэ тэжээлдэ хурьгад ехэ дуратай, түргөөршье томо болодог байна,—гэжэ тайлбарилба. Иигээд лэ, хабартаа дулааржа эхилхэдэнь, ойро тойроной бэлшээридэ бага зэргэ гаргажа, хагда ногооной үндэһэ ухашалуулха, сэбэр агаарта ябуулхаар хараална.

Хонидой түл абалга хонишодой эгээл хүшэр хүндэ хүдэлмэринүүдэй нэгэн юм. Тиимэһээ энэ үедэ багаханшье һуладабал, жэлэй туршада хэһэн ажалайнгаа миинтэ хосорхо байһыень эндэхид һайн мэдэдэг. Түл абалгын эхилхэдэ, хурьгалһан хонидоо хурьгатайнь хоёр-гурбан хоногой туршада байлгадаг гуримтай. Хурьга абажа, нооһо хайшалдагаараа түрүүлжэ гарадаг тус отарын хонишод мүнөө 100 эхэ хонин бүриһөө 93 хурьга абаад, үхэл гарзагүйгөөр түлжүүлжэ байнхай.

Совхозой конторо соо хадаатай апрелиин һүүлэй дүнгүүдые харууһан социалис мүрысөөнэй бюллетень харахадамнай: Хэжэнгын аймагай хони үсхэбэрилгын «50 лет Октября» совхозой гурбадахи отделениин хонишон Цыпилма Булатовна Цыденова 505 эхэ хонинһоо 472 хурьга абаад, нэгэшье гарзалуулангүй, совхоз соогоо түрүүлжэ ябана гэжэ элеэр бэшэгдэнхэй байгаа һэн. Май һарада үшөө 40 шахуу хонин хурьгалха юм. Тиихэдэл абаһан социалис уялгаяа дүүргэжэ, хонин бүриһөө хурьга абахаар түсэблэнэ.

Һайн түл эхынь үүлтэр, тобир тарганһаа болодогынь мэдээжэ ха юм. Тиимэһээ эндэхи хонишод эхэ хонидой һүрэгүүдые бүридүүлхэ, илгаха үедөө зоотехническэ заабаринуудые жэншэдгүй дүүргэдэг. Хүгшэрһэн, үбшэн үлбэр хонидоо голодоһондо гаргажа, залуу хонидые нэмэжэ абадаг.

Жэл бүхэндэ үбһэ тэжээлээр гүйсэд һайнаар хангагдадаггүй дээрэһээ тус отарынхид хонидоо хабар, зун, намарай үедэ холын бэлшээридэ абаашажа манадаг. Тиихэдээ бэлшээриеэ таһалгаряагүй һэлгэдэг байна. Цыпилма Булатовна жэл бүхэндэ апрелиин 20-ёодһоо эхилээд, ноябриин һүүл гү, али декабриин эхин хүрэтэр хэдэ хэдэн бэлшээри һэлгэн хонидоо харууһалдаг заншалтай.

Мүнөө эдэ хонишод хабаржаандаа гарахаар түхеэржэ ... над.

Зун ба намарай сагта хон... бэлшээн таргалуулха хэрэгт... анхарал табигдана. Зунай ... бэлшээриеэ һэлгэжэ хэрэгт... намартаа таряанай үзүүр ... бэлшээдэг заншалтай.

— Эхэ хонидые тобир т... наар ондо оруулха, хур... гарзагүйгөөр түлжүүлхын ... элдэб шэнэ аргануудые бэд... һаналаа ехээр табидаг, ... оролдолгоёо гаргадаг байна... гэжэ хонишон мэдүүлнэ.

Цыпилма Цыденова 195... һоо Коммунис партиин г... юм. Үнгэрһэн жэлэй т... һунгуулиин суглаан дээрэ ... зой партийна комитедэй ... нээр һунгагдаһан байна. Үх... наһанһаа эхилээд, эхэ эсэг... гээ дахасалдажа, хони адуу... сажа эхилһэн юм. Тэрэ ... мүнөө хүрэтэр, хори гаран ... турша соо таһалгаряагүй ажа... жа байна.

Олон жэлнүүдэй хугасаа ... дүй дүршэлтэй, шадабари ... жэлтэйшье болоо юм ааб... гээшье һаа, хүршэ түрүү ... дой үүсхэл, түрүү аргануудаар... тэ һонирходог заншалтай. «С... лис Ажалай Герой Гомбо-С... Гончиковна Цыремпиловагай ... эхэ хонинһоо 140 хурьга аб... аргань намайе ехээр һони... даг. Тиимэһээ би Зэдын ай... «Коммунизм» колхоздо ... Гомбо-Сурун Гончиковнагай ... шэл шадабаритайнь танил... хүсэлтэйб»—гэжэ Цыпилма ... латовна хэлээ һэн. Энээнһээ ... на, эрдэм наукын туйлаһан ... нуудаар һонирходог.

Мүнөө тус отарын хон... абаһан социалис уялгаа ... дүүргэхын тула аһан шадал... оролдожо байнхай.

Б. ДОРЖИЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: КАЗАХАЙ ССР-эй АЛМА-АТЫН БҮД НЭХЭЛГЫН КОМБИНАДАЙ ШЭНЭ ФАБРИКЫН НЭГЭ ЦЕХ СОО. ЭНДЭ ПНЕВМОРАПИРНА СТАНОГУУД ТОДХОГДОНХОЙ.

АПН-эй фото.

Хододоо түрүү

Ханда Доржиевна Айидуева ... сашье өөрынгөө «Победа» ко... до бэшэ, бүхы Захааминай ай... дотор һү ехээр һаадаг, ... бэрхэ һаалишан гэжэ ... суутай юм.

Байгша оной үнгэрэгшэ ... һарада тэрэ үнеэн бүриһөө ... килограмм һү һаажа, социа... мүрысөөндэ баһал эрхимлэбэ.

Бүхы дэлхэйн ажалшан ... дай һайндэр — Майн 1-дэ ко... зой правлени, партком түрүү ... лишаниие туйлаһан амжал... амаршалжа, үнэтэ бэлэг ... рюулаа.

Б. ШОЕНОВ.

АРАД ЗОНОЙ АЖАБАЙДАЛ УЛАМ ҺАЙЖАРУУЛГА — КПСС-эй ЭГЭЭЛ ДЭЭДЫН УГ ЗОРИЛГО!

ЮҺЭДЭХИ ТҮСЭБТЭ ТАБАН ЖЭЛДЭ:

„...Социалис үйлэдбэриие хурдан түргэнөөр хүгжөөһэнэй, тэрэнэй ашаг үрые дээшэлүүлһэнэй, научно-техническэ дэбжэлтын ба ажалай бүтээсын ургалтые хурдадхаһанай үндэһөөр арадай ажаһуудалай материальна болон культурна хэмжээе горитойгоор дээшэлүүлгэ хангаха“.

(КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдһээ).

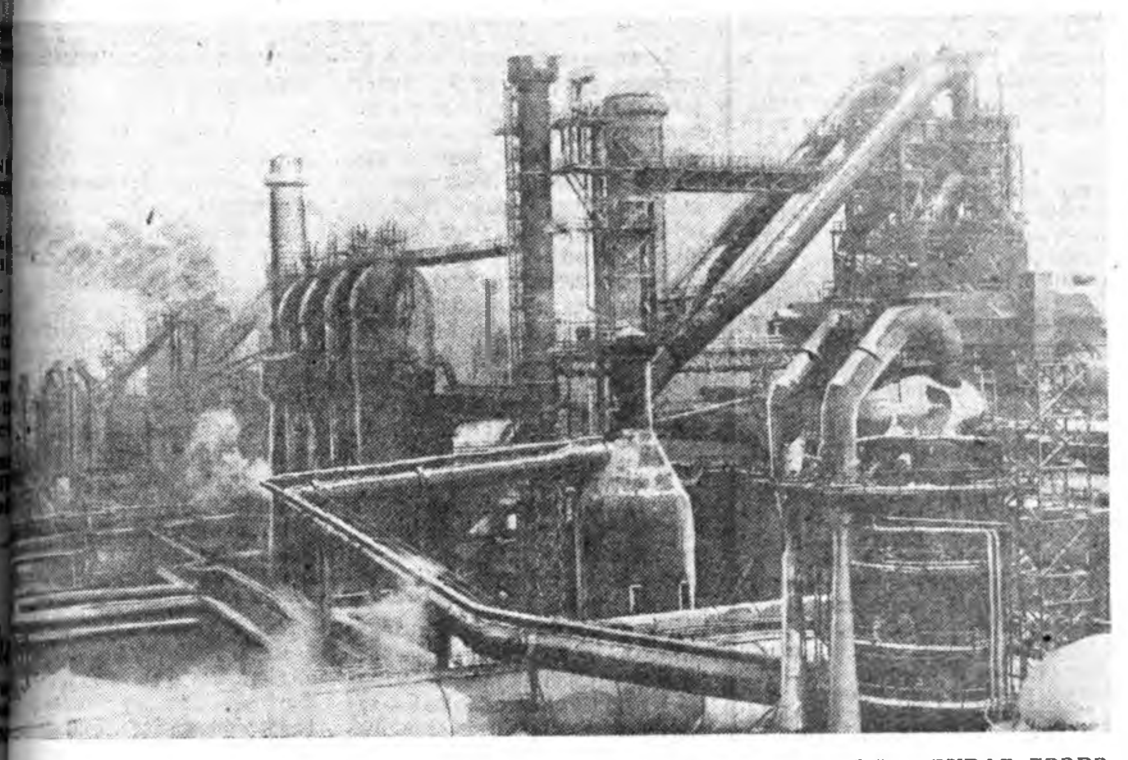

Юһэдэхи табан жэлэй туршада хүндэ индустриин хүгжэлтэ хурдан түргэн байха. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ...ндада баригдажа байһан гурбадахи домно.

АПН-эй фото.

ОРОНОЙ НАЦИОНАЛЬНА ОЛЗО ДОХОД — АРАДАЙ БАЯЛИГ

...АДАЙ ажаһуудалай материаль... болон культурна хэмжээе го... дээшэлүүлгые хангалга ... түсэбтэ табан жэлэй гол зо... юм.

...Энэ зорилго табихадаа, манай ...иалис үйлэдбэриин, манай ...кын түгэс туйлалтаһаа, арга ...нуудһаа парти эшэ үндэһэ ... Энээниие харуулхын тула ...й национальна олзо доход ту... ...дэн үгэ хэлэлтэй.

Ороной национальна доходой ургалта

(...уулагдамал сэнгээр, ...ллрд. түхэригөөр)

...ной национальна олзо доход ... арадай хубиин хэрэглэмжэ... ...ашалагдаха ба нөөсэ хэхэ нии... ...ри мүн. Энэ зөөриин ехэ бо... ...бүри арадай баялиг ехэ болоно. ...талис обществодо националь... ...одой хубааралгада—нөөсэ ба ...жэ хоёрой хоорондо эбсэшэ... ...рилдөөн байдаг.

...иалис обществодо тиимэ зү... ...н байдаггүй. Манай общест... ...нөөсэдэ үлэхэшье, хэрэглэмжэдэ ...алагдахашье зөөри арадай ...һада бүрин зорюулагдадаг.

...дэхи табан жэлэй туршада на... ...доходой жэлэй дунда зэр... ...жээн 325 миллиард түхэриг, ...э бүхы табан жэлэй туршада ...иллион 625 миллиард түхэриг ... юм. Харин түсэбтэ наймадахи ... жэлэй туршада тэрэ дунда зэр... ...жэлэй 233 миллиард түхэриг ... һэн.

...имэ дээрэһээл юһэдэхи табан ...й түсэбые дүүргэхэ бүхы арга ...жо бии гэжэ түрэл партимнай ...лнэ.

...ммунис байгуулалтын мүнөө ...зорилгонууд ба арга нүхэсэл... ...э шэнэ юһэдэхи табан жэлэй ...й гол, хоорондоо нягта холбоо... ...со илгаанууд тодорно гэбэл:

...дэхеэр. арадай ажабайдалые ...сали дэлгэр болгожо, тэрэнэй ...й, ажаһуудалай арга нүхэсэл... ... һайжаруулха хэрэгтэ бүхы ...й ажахы зорюулагдаха байна. ...э наймадахи табан жэлэй тур... ...энэ хэрэгтэ зорюулагдадаг мүн... ...зөөриин ургалта 57 миллиард ...иг болоо һаань, шэнэ табан ... 75—81 миллиард түхэриг бо... ...р түсэблэгдэнэ;

...дохёор, нииитын бүхы үйлэд... ...н хүгжэлтэ бүри түргэдхэгдэхэ,

эрдэм, техникын дэбжэлтын үндэһөөр тэрэнэй ашаг үрэ үгэлгэнь бүри ехэ болохо юм.

Энээнэй үндэһэ һуури дээрэ бүхы арадай ажахы урда мэтэ хурдан түргэнөөр хүгжэжэ байха юм. Ороной национальна доход табан жэлэй туршада 37—40 процентээр, промышленна продукци — 42—46 процентээр, хүдөө ажахын продукциин жэлэй дунда зэргын хэмжээн 20—22 процентээр ургаха байна. Тиихэдэ шэнэ табан жэлэй туршада үйлэдбэриин зэбсэг үйлэдбэрилгэ («А» бүлэг) 41—45 процентээр, харин хэрэглэмжын эд хэрэгсэл үйлэдбэрилгэ («Б» бүлэг)—44—48 процентээр ехэ болохо юм.

Энээнһээ харахада, хэрэглэмжын эд хэрэгсэл үйлэдбэрилгэ («Б» бүлэг) «А» бүлэгэйхиһөө хурдан түргөөр хүгжэхэ байна. Энэ хадаа ажалшадай ажаһуудалые һайжаруулха шэнэ табан жэлэй түсэбөөр хараалагдаһан зорилгонуудай дүүргэлтые хангаха байна.

Гэбэл, хүндэ индустриин хэдэ хэдэн һалбаринууд хэрэглэмжын эд бараа гаргалгада ехэ үүргэ дүүргэхэ болоно. Хүндэ промышленностиин һалбаринууд культурно-ажаһуудалай, ажалшадай хубиин ажахыда хэрэглэгдэхэ эд бараа 1970 онойхиһоо 2—3 дахин ехээр гаргадаг болохо юм.

Зүгөөр арадай ажахые бүхыдэнь абажа харабал, үйлэдбэриин зэбсэг үйлэдбэрилгэ («А» бүлэг) булюу түргэнөөр хүгжэдэг байха. Энээнэйл ашаар хурдан түргэн техническэ дэбжэлтэ, үйлэдбэриин үргэдэн хүгжэлгэ хангагдана.

«Арадай ажаһуудалые улам һайжаруулха хэрэг нэн түрүүн ажалай бүтээсын ургалтаһаа дулдыдадаг гэжэ мэдээжэ. Хэһэн, бүтээһэн юумэеэл хубаарилжа, хэрэглэжэ болохо ха юм» (Л. И. Брежнев. Тоосоото элидхэл). Юһэдэхи түсэбтэ табан жэлэй туршада национальна доходой бүхы ургалтын 80—85 процентые ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар абаха байнабди. Ондоогоор хэлэбэл, арадай ажаһуудалые дам саашадань һайжаруулха ябадал нииитын үйлэдбэриин дэбжэлтэтэй, ажалай бүтээсын ургалтатай таһаршагүй холбоотой юм. Юһэдэхи табан жэлэй туршада ажалай бүтээсэ иимээр дээшэлхэ гэбэл: промышленностьда — 36—40 процентээр (наймадахи табан жэлдэ тэрэ 32 процент болоһон), колхоз, совхозуудта — 37—40 процентээр (наймадахи табан жэлдэ — 35 процент), барилгада—36—40 процентээр (наймадахи табан жэлдэ — 22 процент).

Промышленна продукциин ургалта

(процентээр)

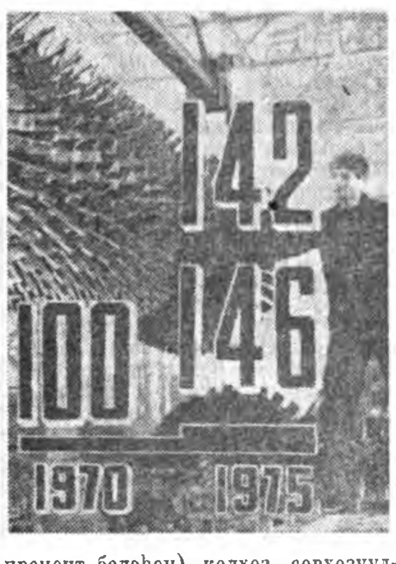

Хүдөө ажахын продукциин жэлэй дунда зэргын ургалта

(процентээр)

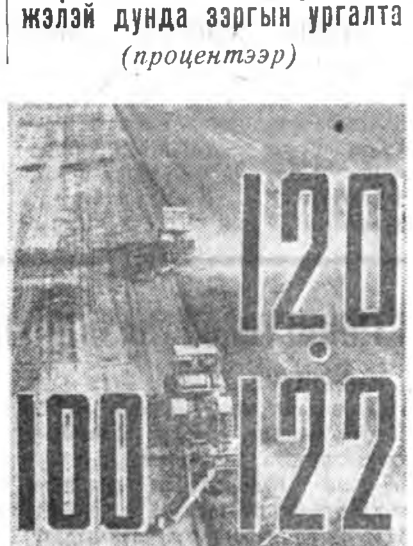

Ороной нютаг бүхэндэ газар элдүүрилгэдэ онсо анхарал хандуулагдаха. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Грузиин ССР-эй «Гантиади» совхозой сайн плантаци дээрэ.

ТАСС-ай фотохронико.

II. АРАДАЙ АЖАБАЙДАЛ ҺАЙЖАРУУЛХА ТОДОРХОЙ ХЭМЖЭЭНҮҮД

Арадай ажахые хүгжөөхэ, ажалшадай ажабайдалые һайжаруулха талаар наймадахи табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэһэнэй үндэһөөр юһэдэхи түсэбтэ табан жэлэй туршада арадай ажаһуудалые бүхыдэнь саашадань һайжаруулха тодорхой зорилгонуудые КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүд табина.

1. Хүн бүхэнэй бодото олзо доход ехэ болохо

КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүд дотор совет хүнүүдэй ажабайдалые, ажалайнь, ажаһуудалайнь эрхэ нүхэсэлнүүдые һайжаруулха үргэн ехэ хэмжээнүүд бэелүүлэгдэхээр хараалагдана.

Нэн түрүүн хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай **салин хүлһые**, колхознигуудай **олзо доходые** ехэ болгоһоной ашаар манай арадай материальна ажаһуудалайнь хэмжээн дээшэлүүлэгдэхэ юм. Ажалшадай салин хүлһэнэй ургалта ажалай бүтээсэ ба хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэлые дээшэлүүлһэнэй ашаар туйлагдаха байна.

Юһэдэхи табан жэлэй туршада хүн бүхэн дээрэ абахада, **бодото олзо доход** 30 шахуу процентээр ехэ болохоор хараалагдана. Энээниие туйлаха арга гэбэл, хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай салин дунда зэргээр 20—22 процентээр, колхозуудай нииитын ажалда колхознигуудай хүдэлһэнэй түлөө түлөөһэн — 30—35 процентээр дээшэлхэ юм.

Салин хүлһэнэй энэ ургалтые хангаха тодорхой, социальна ехэ хэмжээ ябуулганууд юһэдэхи табан жэлдэ бэелүүлэгдэхэ гэбэл:

1971 ондо салин хүлһэнэй эгээн бага хэмжээн һарын 70 түхэригтэ хүрэтэрөө дээшэлхэ, мүн түмэр замай дунда зэргын салинтай хүдэлмэрилэгшэдэй салин ехэ болохо. Тиихэдэ хүдөө ажахын механизаторнуудай тарифна түлөөһэн нэмээгдээ;

1972 оной туршада салин хүлһэнэй доодо хэмжээн шэнээр тогтоогдохо, мүн нэгэн доро Хойто захын, тэрээндэ адлидхаһан районуудай, Европодохи Хойто, Алас-Дурна зүгэй, Зүүн ба Баруун Сибирьтэ, Ураалда хүдэлдэг аад, дунда зэргын салин абадаг хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай ажалай түлөөһэн ехэ болохо. Бага салингай хэмжээн жэл бүри дээшэлжэ байха.

1972 оной сентябриин 1-һээ ороной бүхы багшанарай, врачнуудай салин нэгэн доро 20 шахуу процентээр ехэ болохоор хараалагдана, мүн һургуулиин наһа гүйсөөгүй үхибүүдэй эмхи зургаануудта хүдэлдэг хүмүүжүүлэгшэдэй салин бүри ехэ хэмжээгээр дээшэлүүлэгдэхэ.

Юһэдэхи табан жэлэй туршада ороной зарим районуудта районно коэффициентые бии болгожо гү, али тэрэниие нэмээжэ салин хүлһэ удаа удаагуур дээшэлүүлхэ гэжэ хараалагдана. Алас-Дурна зүгэй, Зүүн Сибириин хэдэ хэдэн районуудта арадай ажахын зарим һалбаринуудай хүдэлмэрилэгшэдэй абадаг районно коэффициент нэмээгдэхээр хараалагдана. Һүниин сагта хүдэлдэг хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай нэмэлтэ түлөөһэн горитойхоноор ехэ болохо. Мүн һарадаа 70 түхэриг салин абадаг хүдэлмэришэд болон алба хаагшадһаа налог абтахаяа болихо, 90 түхэриг салингһаа абтадаг налогой хэмжээн бага болохо.

Эдэ хэмжээнүүд ороной 90 миллион ажалшадай аша туһые харалсана. Энээнэй ашаар хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай һарын дунда зэргын салин 146—149 түхэриг болотороо, колхознигуудай ажалай түлөөһэн — 98 түхэриг болотороо нэмэхэ байна.

Салин хүлһэнэй энэ хэмжээе урдынхитай сасуулхын тула нэгэ иимэ баримта дурдая. 1965 ондо манай ороной хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай һарын салин дунда зэргээр 96,5 түхэриг, 1970 ондо — 122 түхэриг болоһон юм. Наймадахи табан жэлэй туршада колхознигуудай ажалай түлөөһэн — 42 процентээр нэмээ бэлэй.

Үшөө нэгэ тоо. Манай, Буряадай республикада салин хүлһэнэй ургалта бүри хурдан, ехэ байгаа гэжэ хэлэлтэй. Хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай һарын салин 1965 ондо 102,3 түхэриг байһанаа, 1970 ондо—130,3 түхэриг болотороо ургаа. Колхознигуудай нииитын ажалай түлөөһэн 1965 ондо 65 түхэриг байһанаа 1970 ондо — 85 түхэриг болоо. Республикымнай бага салин абадаг 60 мянган хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай салин дээшэлээ, 90 мянган хүн налог багаар түлэдэг болоо.

Юһэдэхи түсэбтэ табан жэлэй туршада иимэ хэмжээнүүд республика доторнай бүри үргэнөөр бэелүүлэгдэжэ, хүн зоной ажабайдал, мүнгэн олзонь бүри ехэ болохо.

АЖАЛАЙ БҮТЭЭСЫН УРГАЛТА (процентээр)

промышленностьда

хүдөө ажахыда

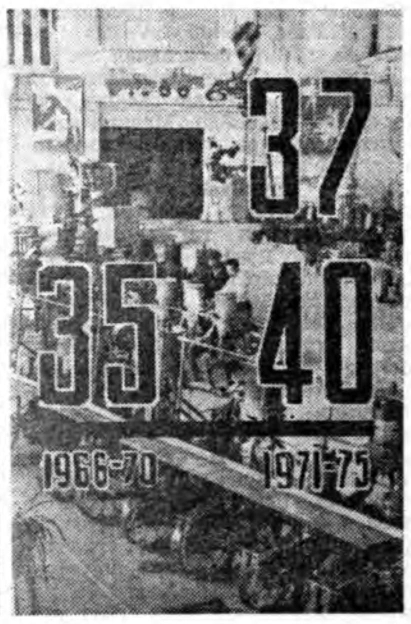

барилгада

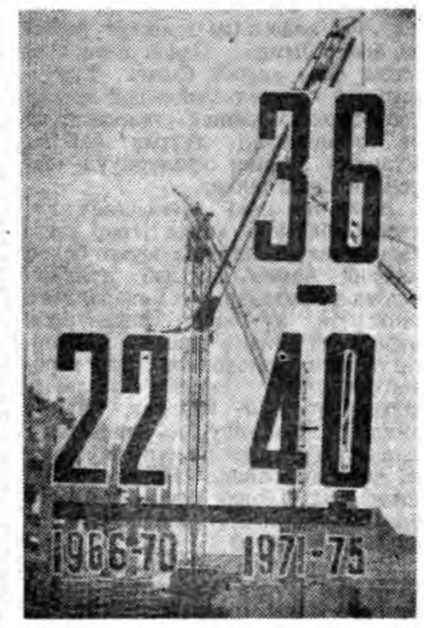

2. Хэрэглэлэй нииитын фонд

АРАД зоной ажабайдал һайжаруулха хэрэгтэ хэрэглэлэй нииитын фонд улам ехэ үүргэ дүүргэдэг боложо байна. Энэ фонд арадай социальна ба оюун ухаанай эрилтые бүри хүсэдөөр хангаха арга олгоно. Энээниие иимэ тоо, баримтануудаар гэршэлжэ болоно.

1970 ондо хэрэглэлэй нииитын фонд 64 шахуу миллиард түхэриг болоо һэн гэхэ гү, али хүн бүхэндэ хүртэсын талаар 262 түхэриг, 1965 ондо—182 түхэриг байгаа һэн. Шэнэ табан жэлдэ энэ фондын хэмжээн 1,4 дахин ургажа, бүхыдөө 90 миллиард түхэриг болохоор түсэблэгдөө.

Энэ зөөриин ашаар иимэ хэмжээнүүд бэелүүлэгдэхэ гэбэл:

1971 оной июлиин 1-һээ колхознигуудай пенсиин эгээн бага хэмжээн дээшэлүүлэгдэхэ, мүн хүдэлмэришэд ба алба хаагшадта тогтоогдодог гуримаар пенсиинь хэмжээн тодорхойлогдодог болохо;

энэл болзорһоо эхилжэ пенсиин наһа гүйсэһэн хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай пенсиин эгээн бага хэмжээн дээшэлүүлэгдэхэ;

1972 оной сентябриин 1-һээ дээдэ һургуулинуудай студентнүүдэй стипенди дунда зэргээр 25 процентээр, техникумүүдтэ һурагшадай стипенди —дунда зэргээр 50 процентээр дээшэлхэ;

армида алба хэжэ байһан хүнэй бүлын пенсиие, тэжээлгэжэ байһан хүнөө гээһэн ушартань ехэ болгохо,

үбшэлһэн үхибүүгээ харууһалхын тулада саг зуура үгтэдэг амаралтые һунааха, мүн тэдхэмжэ үгэдэг болохо;

ажалай, дайнай инвалидуудта үгтэдэг пенсиин хэмжээн дунда зэргээр 33 процентээр дээшэлхэ, мүн тэжээлгэдэг хүнөө гээһэн бүлэдэ түлэгдэдэг пенси 20 процентээр нэмэхэ;

бага олзо доходтой ажалшадай бүлэнүүдэй үхибүүдтэ тэдхэмжэ үгтэхэ: Хэрбээ бүлын гэшүүн бүхэндэ олоһон бүхы олзыень хубаарилхада 50 түхэригһөө дээшэ хүртэдэггүй байгаа һаань, үхибүүдтэнь тэдхэмжэ үгтэжэ байха юм. Энэ тэдхэмжэ 1974 онһоо үгтэжэ эхилхэ.

Хүдэлжэ байһан бүхы эхэнэрнүүдэй нарайлха болоходонь үгтэдэг бүхы амаралтань 100 процентээр түлэгдэдэг болохо байна.

Богонёор хэлэхэдэ, хэрэглэлэй нииитын фондын мүнгэн зөөри медицинскэ хангалгада, ургажа ябаа үетэниие хүмүүжүүлхэ, эрдэмдэ һургаха, хүн зоной ажаһуудал һайжаруулха хэрэгтэ бүрин зорюулагдана.

Арад зоной ажабайдалай улам һайжарха байһанай үшөө нэгэ гэршэ гэхэдэ, 1974 онһоо эхилжэ гүрэнэй дотоодын урьһаламжа бусаагдаха, тиигэжэ ажалшад 25,8 миллиард түхэригэй облигаци бусаажа, мүнгыень абаха юм.

3. Эд бараан, эдеэ хоол элбэгжэхэ

ХҮН зоной мүнгэн олзын ехэ болохо бүри юһэдэхи табан жэлэй туршада арадай хэрэглэлэй эд бараан, эдеэ хоол бүри ехээр үйлэдбэрилэгдэхээр түсэблэгдэнэ. Мүн худалдаа наймаан бүри ехээр дэлгэрхэ.

Хүн зоной мүнгэн олзын 40 процентээр ургахада, эд бараа худалдалга — 42 процентээр, түлөөһэтэ хангалга — 47 процентээр ехэ болохо юм.

Мяха, загаһа, үндэгэ, овощ, ургамалай тоһо худалдалга — 40—60 процентээр, оёмол хубсаһа — 35, трикотажна хубсаһа — 56, культурно-ажаһуудалай хэрэгсэл — 80 процентээр ехэ болохо, 100 бүлэ бүхэн 64 холодильнигтай, 72 телевизортэй, хубсаһа угаадаг 72 машинатай болоод байха. Хүн зондо автомобиль худалдалга 6 дахин олон болохоор түсэблэгдөө. Нииитын эдөө хоолой наймаан 1,5 дахин ехэ болохо. Тиихэдэ зарим эд бараанай сэн доошоо орохо юм.

Ажаһуудалай талаар хангалгын хэмжээн 2 дахинһаа бага бэшээр дээшэлхэ.

4. Гэр байра олоор баригдаха

ХҮН зоной ажаһуудалые һайжаруулха шухалын шухала асуудал гэр байра болодог. Энэ асуудалые шиидхэхэ талаар манай гүрэн үнгэрһэн наймадахи табан жэлэй туршада ехэ юумэ хээ: 518 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра ашаглалгада үгтэжэ, 55 миллион шахуу хүн шэнэ квартиратай болоо, гэр байраяа болбосон түхэлтэй болгоо. Городто һуудаг 1 хүндэ 10,9 дүрбэлжэн метр байрын талмай хүртэнэ. Байрын түлөөһэн манайда эгээн бага юм: нэгэ бүлын бюджедэй 4—5 процентнь болодог.

Манай республикада энэл үе соо 1393 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра баригдаа.

Юһэдэхи табан жэлэй туршада орон доторнай бүхыдөө 565—575 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра ашаглалгада үгтэжэ, 60 шахуу миллион хүн ажаһуудалаа һайжаруулха байна. Энэ тоо манай түрүүшын дүрбэн түсэбтэ табан жэлнүүдэйхиһээ 1,5 дахин ехэ юм. Һуурин төсхонууд болбосон түхэлтэй болохо, коммунальна хангалга (уһаар, газаар хангалга) улам һайжарха.

Хүдэлмэришэнэй, алба хаагшын һарын салингай ургалта

(дунда зэргээр, түхэригөөр)

5. Арадай гэгээрэл, элүүрые хамгаалга

МАНАЙ орондо бүгэдэ нииитын дунда эрдэмтэй болгохо һуралсал удаа дараалан бэелүүлэгдэнэ. Мүн хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай, алба хаагшадай мэргэжэл дээшэлүүлгэдэ саг үргэлжын анхарал хандуулагдадаг. 1970 ондо 79 миллион хүн элдэб янзын һуралсалда хабаадаа, үнгэрһэн табан жэлэй туршада дээдэ ба дунда эрдэмтэй 7 миллионһоо олон хүн арадай ажахыда эльгээгдээ. Шэнэ табан жэлэй туршада 9 миллион шахуу мэргэжэлтэд бэлдэгдэжэ, арадай ажахыда хүдэлхөөр эльгээгдэхэ юм.

1975 ондо больницануудай оро 3 миллиондо хүрэхэ гэжэ Директивэнүүд соо хараалагдана. Манай орондо 10 мянган хүн бүхэндэ 27 врач хүртэдэг. Иимэ олон врачтай орон дэлхэй дээрэ үгы юм.

Дээрэ хэлэгдэһэнһээ тобшолол хэхэдэ, манай түрэл парти совет арадай ажабайдалые улам һайжаруулха хэрэгые өөрынгөө эгээн дээдын уг зорилго дээрэ тооложо, энэ зорилгые шиидхэхын тула бүхы хүсэ шадалаа гаргана.

Социализм болбол түүхэдэ түрүүшынхеэ обществын баялигые тэрэнэй бүхы гэшүүдэй баялиг болгоно. Энэ ушар совет хүнүүдэй габьяата ажалай, коммунизмын үзэл сурталда тэдэнэй үнэн сэхэ байһанай эшэ үндэһэн мүн болоно. Тиимэһээ юһэдэхи табан жэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэхэнь бата найдамтай.

Хэрэглэлэй нииитын фондын хэмжээн

(миллиард түхэригөөр)

Энэ хуудаһа М. Н. НИМАЕВ бэлдэбэ

Ахасаран Линховоин

Килиманджарын хормойгоор

Зам тэмдэглэлнүүд

2. РУАНДА*)

«Таанар имагтал совет искусствын түлөөлэгшэд бэшэ, харин бухы Советскэ Союзай элшэнэр гээшэт. Хүн зоной сэдьхэл зүрхэндэ гүнзэгыгөөр искусство шэнгеэр нүлөөлхэ юуншье үгы. Үни холоһоо хойшо буруу зүб, элдэб үнгөөр хэлсэһэн, үндэр дабаан мэтээр обоорошоһон үгэнүүдые искусство дабаха шадалтай, уянгата һайхан хүгжэмынь, гал дүлэндэл хатарнуудынь ямаршье хүнэй сэдьхэлые оёорооронь хүдэлгэнэ. Нэгэхэн лэ үдэшын хугасаа соо хаража һуугаашадай досоохиие тад ондоо тээшэнь эрьелдүүлхэ шадалтай. Таанар өөһэдөөшье мэдэнгүй Ленинэй суртал, социализмын удха шанарые нэбтэрүүлжэ ябана гээшэт. Хүгжэнги оронуудһаа таһарһан эндэхи холын нютагуудта манай орон тухай ямараар худал үгэ тараадаг гээшэб!» — гэжэ Руандада ажаллажа байһан манай элшэн сайд Евгений Иванович Афанасенко түрүүшымнай концертын һүүлээр бидэндэ хэлээ һэн.

Энэ городто театр оройдоо үгы. Нэгэл кинозал байна. Горитой хүсэ гаргажа, манай консул Юрий Борисович Шагинай зууршалгаар засагайнь газарһаа зүбшөөл абажа, энэ кинозалда концерт гаргаха болоо һэмди. Залай эзэн яһалахан олзо олоһон байха. Түрүүшымнай концерт самолёдой ангаар соо боложо, хаанай гвардиинхид ба офицернүүд дүүрэн байгаа. Руандын армиин офицернүүд—бараандаа бельгиинхид.

Концертыемнай хайшаагаар хүлеэжэ абаһыень юрын үгөөр хэлэхын аргагүй. Хайшаа юумэ болоо гээшэб: номер бүхэнэй дундань альгаа ташалдаан, , хашхаралдаан эшхэрээн, хүүгэдэй уйлаан, эхэнэрнүүдэй абяан — тиимэ гэхын аргагүй юумэ болохо юм. Энэ городойхин артист гээшые наһаараа хаража үзөөгүй һэн аад, мүнөө амиды артистнуудые харабабди гэлдэнэ. Ганса нэгэн хүн хаа-яа кино хараһан байна. Кинодо орохо гээшэ бэлэн бэшэ: хэдэн хоногто оройдоо эдеэлэнгүй байжа, мүнгэ суглуулха ёһотой.

Руанда Зүүн Африкын эгээл гээгдэнги, хүдөө ажахытай орон. Эзэлдэг бүхы газарынь 26,5 дүрбэлжэн километр. Хүн зониинь 3,7 миллион аад, тэдэнэй 90 процентнь — хүдөө ажалшад. Ниислэл хото Кигалидань 15 мянган хүн һууна. Гүрэнэйнь хэлэн — француз ба киньяранда.

Руандын орон далайн нюрууһаа дээшэ 1700 метр үндэр газартай. Газар дайдань хэмгүй һайхан. Эндэ Африкадахи элдэб түрэлэй ангуудай олониинь хэлэшэгүй. Манай элшэн сайд бидэндэ машинаяа үгэжэ, бидэ тэндэхи **саванна** гэдэг, хэдэн зуун модондо үргэлжэлһэн тэгшэ газараарнь ябажа, гайхалтай һайханшье, һонииншье юумэ үзөөбди. Ангуудай унтаридаа байхада хараха гэжэ ехэ эртэлжэ гараа һэмди. Ангуудые харадаг ажалшанай гэртэ удааншье ябангүй хүрэжэ, саваннада орохо билет абаад, ямар бэ даа, нэгэ ангай мяхаар эдеэ бэлдээд байхые захяад, саашаа ябабабди. Саванна гээшэньшье гэрэйнь лэ хажууһаа эхилнэ. Хэдэн жэлэй хур ногоотой, абар-табар модотой гүбээнүүд. Ушаргүй томо кактус модод. Хорон шүүһэтэй бургааһалиг модод. Тэрэнэй шүүһэн амитаниие агшан зуура алаха шадалтай юм ха. Пигмейнүүд гэжэ бишыхан зон бии. Тэдэнэй ангуушад хорото модондо шарха оруулаад, тэрээн дороо шабар амһарта тодоод, хорыень дуһаажа абадаг. Тэдэ зон газарай ажалда дүршэлгүй, агнууряар амидардаг. Урда сагта хаанай ордоной харуул харадаг, саазалалга хэдэг ажалтай һэн ха. Пигмейнүүд тухай хэлсэхэдээ, бүрыдэггүй нюдэтэй, пантерэдэ адли айхые мэдэхэгүй, уур ехэтэй, могой шэнги һэргэг зон гэдэг байна. Тэдэнэй үндэрынь 130—140 сантиметрһээ ехэ бэшэ. Юрэ харахада, юумэндэ хүдэлхэгүй гэжэ һанахаар. Нюурынь илангаяа наһатай зонойхинь хуу уршалаа. Тиимэ гайтай зон гэжэ бүри һанахаар бэшэ.

Харгымнай хоёр хажуутаар зарим газартаа машинаһаамнай үндэр үбһэ ногоон. Багахан талмайда гарабабди. Тэндэ бэлшэжэ ябаһан зебрэнүүд машинын үнэр абахалаараа, бултадаа гансата тархяа үргөөд, ман тээшэ хараха мүртөө. һудалтай арһаяа эригэшүүлэн гүйлдэшэбэ. Тарганууд аад, бэень тоһо лэбшэн ялагашалдаха юм. Саашаа ябахадамнай, хэды саг соо ямаршье амитан дайралдаагүй. Хашарһандаа, нойроо хүрэжэ дуурабабди. Гэнтэ басагаднай хашхаралдашаба. Харан гэхэдэм, ехэ гэгшын ногоон тэгшэ газарта орожо ерэһэн байбабди. Машинымнай урдахануур хара гэдэһэтэй антилопо гүрөөһэнүүд гүйлдөөд гаража ябаба. Нарихан, сэб сэхэхэн хүлтэй, сэхэ аад ута хүзүүтэй, уран гараар тошылдожо, мүлижэ хэһэн юумэдэл гоёхон тархитай — ямар һайхан амитад гээшэб! Дэбхэрнэ, собхорно, бэе бэе дээгүүрээ харайлсана. Ехэшье холо бэшэ ошоод тогтожо, бидэн тээшэ һонирхоһон янзатай хараад байшабад. Ехэ дуратайгаар зогсоно ха гэжэ һанахаар; фотоаппарадаймнай урда байжа үгэнэд. Нойрнай гансата сэлмэшэбэ. Иишэ тиишээ хараашалнабди. Гэнтэ «харыт, харыт!» гэлдээн болобо: 500—600 толгой гү гэхээр хэдэн һүрэг антилопонууд тээ холохон атар ногоондо бэлшэжэ ябаха юм. Харгыгүй газараар ябанабди. Нэгэ гүбээ дээрэ гараад ерэхэдэмнай, үндэр хагдатай талада түймэр хүшэгэнэжэ байба. Олон жэлэй хур хагдань үдхэн аад, дороһоонь шэнэ ногоон ургаха аргагүй. Тиимэ хадань хуушан хагдыень галдана. Турашаһан антилопо, бэшэшье амитад шэнэ ногооной гарахада тэбеэрдэг ааб даа. Энэ орондо мал олоор үдхэһэйб гэжэ һанажа ябаа һэм. Шэнэ юумэнүүд балай дайралдахаяа болишобо. Хашаржа эхилбэ хабди. Бидэниие абажа ябааша хүн хөөрэнэ:

— Руандада бельгиинхидэй нүлөөн ехэ юм. 19-дэхи зуунай үедэ Руандые Германи эзэлээ һэн. Дэлхэйн түрүүшын дайнай һүүлээр Руанда Бельгиин гарта ороо. һүүлшын ехэ дайнай һүүлээр 1946 ондо ООН-ой шиидхэбэреэр тэрэнэй харгалзалгада ороо һэн. Африкада национальна сүлөөрэлгын хүдэлөөн 1950 онһоо хойшо шангадажа, Руандын арадта ехэ нүлөө үзүүлээ. Арадайнь мэдэрэл дээшэлжэ, партинууд бии болоод, гүрэнөө бэеэ дааһан байдалтай болгохоёо эрмэлзэжэ эрилтэнүүдые табидаг болоо. Президентнь — засагайнгаа түрүү. Мүнөө тэрэ тушаалда Кайибанда гэжэ хүн байна. Засагаа бариһан пармехуту гэжэ партитайбди гэжэ тэрэ хөөрэнэ.

Иигэһээр ябатараа, ойтой хада тойроод гаран гэхэдээ, айхабтар томо хара амитад дээрэ хүрэжэ ерэбэбди. Буйволнууд. Тэдэнэр айһан сошоһондоо, ойро зуурахан саг 10—12 модо холо, тала уруу гүйлдэжэ ябашаба. Тэдэнэй бухань гээшэ ха, машинымнай харгы хаагаад гансаараа үлэшэбэ. Яашаһаншье томо, юуншье гэһэн һүрөөтэй амитан гээшэб? Иимэл атар элдин газарта зоргоороо иимээр үдөө гээшэ ааб даа. Томо хара толгойгоороо хүлзэшоод, улаан эреэн нюдөөрөө айхабтар дошхоор харашоод зоходожо, газар доһолсо бүрхиржэ, газар малтажа байба. Айхагүй юумэнэй айхаар, һүрдэхэгүй юумэнэй һүрдэхөөр. Иимэ юумэнэй урдань байхада, зааншье һаа тойрожо гараха хаш даа. Машинымнай үрөөһэн эбэрээрээ дээшэнь үргэжэ хаяад, тэрэ томо бэеэрээ тэһэ даражархиха шадалтай ха гэжэ һанахаар һэн. Аппарадаа тодхожо, тэрэнэй дүрыень абаад, «юрэдөө дайдын юумэ дайдаараа ааг», барагтай дээрээ холодохо гэжэ шамдуухан саашаа ябаа һэмди. Басагаднай айһан, бахардаһан дэрэһээ нилээд холо ошотороо нэгэшье абяа гараха аргагүй болошоод ябаа һэн. Зайтай болохолоороошье, заха зайгүй дуугаралдаан болошоо һэн. Тингэжэ ябатараа, газаршалагша хүмнай минии нюрганда һууһан **цеце** гэжэ батагана тэһэлбэ. Харахада юрын боро батаганал даа. Теэд энээнэй хазаа һаа, ямаршье арга үгы, хүн унтадаг үбшэндэ дайрагдажа һулараад, унтуураад муудашадаг юм гэнэ. Ехэл хатуу бэетэй батаганаан, һайса хүсэ гаргажа тэһэлхээр. Тэрэ ябаха зуураа машина соомнай ороһон табан батагана барян һэмди.

Руанда хүдөө ажахытай орон гэжэ дээрэ тэмдэглээ һэм. Эхэнхинь лэ фасоль, маниока, кукуруза, банан, цитрусова ургамалнуудые тарина. Ондоо оронууд худар наймаанда гаргадаг юумэдынь кофе, сай, ешмээн. Ажалай бүтээсэ, ургаса дээшэлүүлхын тула правительствань жэжэхэн. бутархай ажалтанаа хамтаруулжа, томодхогдоһон плантацинуудые тогтооно.

Гүрэнэй экономико бельгиинхидэй капиталай гарта юм ха. Энэ оронһоо **алта, вольфрам, бериллий, касситерит, коломботанталит** гэдэг малтамалнуудые абажа абаашана. Промышленностиньшье баһал тулюур, хүдөө ажахын лэ продукцие болбосоруулдаг. Тэрэнь бүхы национальна олзын оройдоол 5,8 процентые үгэнэ. Эдихэ юумэнэй зүйл, элдэб эд бүд, машина, барилгада хабаатай материалнуудые хариин гүрэнүүдһээ асарна.

Энэ орондо арсалан бии юм гэжэ дуулаад, хараһайбди гэжэ ехэ һанаа һэмди. Заримамнай хэлэхэдээ, энээнһээ урда хоёр дахин ябаа һэмди, харагдаагүй, хэр дайралдаха ааб даа гэлдэхэ юм. Теэд ябаһаар байтараа, гэнтэ харан гэхэдэмнай, нэгэ бүлэг арсалан үглөөнэй наранаар һэрижэ байбад. Машинамнайшье тогтошобо. Хэншье абяа гаранагүй. Зүрхэнэй сохихонь дүулдана хэбэртэй. Машинаһаа хорёод метр газарта 6 эрэ арсалан наранда игаалдажа, һуналдажа байба. Тэдэнэр бидэн тээшэ тархинуудаа эрьюулжэ хараад, һэншье гэнэгүй, саашаа харашабад. Эдэнэй «эзэн баабайнь» гээшэ ха, һара һаглагар, бара барбагар арсалан бидэниие тоожо, толгойгоошье эрьюулбэгүй. Антилопо гү, али бусадшье тоогүй олон амитадай байдаг саванна уруу томоотой янзаар харашбод байха юм.

Гурбан час соо ябанабди. Бишыханшье һаа, гол горхон гэжэ үгы. Папирус ургашаһан бүмбэлзүүр шабар лэ дайралдана. Жэгтэй һайхан үдэ, жэгүүртэй шубууд харагдана.

Нэгэ хэлтэгы газарта баггүй томонууд аад, гонзод гэһэн үрэтэй модод байба. Машинаяа зогсоожо, тэрэ үрэнүүдһээ абахадамнай — **хилээмэнэй модон**. Модондо хилээмэн ургажа байха юм. Тэрээниие абаад, бүтүү пеэшэн соо болгодог юм ха.

Тэрэ модон дороо амаржа байтараа, пароходой абяа дуулабабди. «Мүрэн лэ, мүрэн лэ!» гэлдэшэбэбди. Мүрэндэ ойртохо бүримнай абяан улам шангадаба. Олон пароход хэбэртэй. Машинаяа үндэр эрье дээрэ орхёод, уһа уруу буубабди. Дүтэ нааша нэгэшье пароход харагдабагүй. Эрье шадарай ногоон гэшхэгдэһэн, зулгаагдашаһан байна. Голой эхи гарабабди. Һэрюун болобо. Гэнтэ дороһоо бегемодой томо толгой бултайха мүртөө, пароход шэнгеэр абяа гаргаба бшуу даа. Аманиинь гэжэ боошхын багташахоор. Гайхалдашоод хараһаар байтарнай, уһан дороһоо үшөө дүрбэн бегемот бултайжа, баһа абяа гаралдаад, һөөргөө орошобо. Орондонь ондоо бегемодууд гарана. Хэды шэнээн байха зууремнай, хори гаран бегемот гараа һэн. Эдэнэр үдэшэндөө уһанһаа гараад, ой руу ошожо үбһэ ногоо, модоной набшаһа, шэлбэһэ эдидэг юм ха. 4—5 тонно бэетэй, богонихон хүлтэй хадаа ехэ бошхо, нугархайгүй аабза гэжэ һанахаар аад халтал һэжэглэмээр абяа дуулаа һаа, час соо 80 километрһээ доошо бэшэ түргөөр гүйлдэжэ, уһа руу орошодог юм байна.

Һөөргөө бусахадамнай тэрэл ангууд аад, үшөө ойн гахайн поршоонхонууд дайралдаа һэн. Түргэн ябабабди. Гэдэһээшье үлдэшоо хэбэртэйбди. Гэнтэ харан гэхэдэмнай, харгые хүндэлэн гурбан метр тухай боро һургааг хэбтэбэ. Машинын тэрээн дээгүүр гараха зууранъ дороһоомнай томо балтаар сохижорхиһондол абяан дуулдаба. Хэды метр үнгэрөөд эрьелдэжэ харахадамнай, туйлай томо абарга могой тооһо бурьюулан годиролдожо хэбтэхэ бэлэйш. Хайша хайшань харахада таарамжатай газар олоод, барижа эдимээр амитаниие гэтэжэ хэбтээ хаш даа. Үшөө гэдэргээ ябаад орхиходомнай, һуларшаһан бэеэ арай годиролдуулан, хажуу тээшээ мүлхеэ һэн. Нэгэ үдэр соо хэды олон, ямар жэгтэй юумэнүүдые хараа гээшэбибди!

Сагайшье ошоһые мэдэбэгүйбди. Боро хараан болошоһон байба. Харуулшан (егерь) бидэниие 3 часта ерэхэ гэжэ хүлеэһэниинь, 7 час болошоо. Хүрэ хүрэһөөр хүйтэн пивэ гудамхибабди, юунһээшье үлүүгээр ундыемнай харяагаа һэн. Тиигээд ямар бэ даа, ногообтор аад, ехэ амтатай шүлэ хэбэ. Хоёрдохинь английскаар бэлдэһэн бифштекс. Гэрэй эзэндэ һайнаар эдеэлүүлһэнэйнь, илангаяа амтатай шүлэнэйнь түлөө баясхалан хүргэбэди.

— Иимэ амтатай юумэ бурханай үршөөхэнь хомор юм. Һайн үдэрнүүд болохо, бороо орохо гээ юм гү, эдэ таршаануудш һайн үдэрнүүдые зүгнэдэг хэбэртэйгшэ. Энэ үдэр ехэ элбэг байгаа, талаантнай болоо. Тэдэниие түүжэ, энэ шүлэ шанаа һэм. Хоёрдохинь антилопын мяхаар шанаһан бифштекс һэн, — гэжэ гэрэй эзэн бидэниие ехэ урматайгаар үдэшэбэ. Басагаднай һүүл гэрээшээ шүлэ эдихээ болишоогүй юм гээбы даа, юрэдөөл, энэ аянда ябажа дүүргэтэрээ түрүүшын блюдын хажуудашье хүрэхэеэ болишоо бэлэй. Һанаад үзэхэдөө, дэлхэй дээгүүрхи оронуудаар ябажа байхадаа, элдэб лэ юумэнүүд эдигдэнэ гээшэ.

Ехэ түргэн харанхы болошобо. Уданшьегүй хулһан ой соо ороод ябатарнай, арсаланай газар доһолмоор хүрхирхэ дуулдашаба. Тиихэдэнь эндэ тэндэһээ хэдэн арсалан харюусаба. Хамаг юумэн шэшэрэлдэжэ байһан шэнги болоно. Жэхылдэшоод, бэеэ хуряашоод ябанабди. Абяан дуулдахаа болибо. Нэгэл томо амитаниие — буйвол гү даа, али носорогые — барая бэшэ аа бы даа. Ганса гансаараа тиимэ амитанда орожо халадаггүй, зебр, антилопо мэтые баридаг юм гэнэ.

15 час соо саваннаар ябаад ерэхэдэмнай, үлэһэн нүхэднай, манай посольствынхид ехэ һанаагаа зобонгёор угтажа байгаа. «Һайн ябаа гүт даа, яагаашье үгы гүт?» гэжэ элшэн сайднай асуугаа һэн. Ябадалайнгаа дүүрээд байхада һанахадамнай, юуншье боложо болохо байгаа гээшэ ха: машиныемнай буйвол хүмэрюулжэрхихэ, цеце батаганын хазажашье болоо һаань, гайхалгүй байгаа.

Городтонь гүрэнэй мэдэлэй театр үгы. Информацинн министерство үмсын кинотеатрай эзэн немецтэй хэлсээ хэжэ, тэндэнь концерт гаргаабди. Кинотеатрынь арай гэжэ 300 хүнэй багтахаар. Хамаг юумэниинь таарамжагүй, дутуу ядуу. Гансал сагаан арһатан ерээ: элдэб наймаашад, туристнууд, тэндэхи интеллигенци. Театрые тойроод, 200 гаран элдэб маркын: форд, мерседес, бижо, фольсваген гэхэ мэтын машинанууд зогсошонхой. Сагаан арһатан ойро зуурашье ябагаар ябанагүй бшуу. Эдэнэй машинын ябахын тула городой үйлсэнүүдтэ шулуун дэбдеэтэй аад, тротуаргүй. Эдэнэй ябагаар ябахые хараа һаа, таксистнууд гайхажа, хажуудань тогтоод: «Машинатнай эбдэршоо һаа, дахин машинатай болотортнай, таниие шэрэхэдэм болохо» гэдэг байна. Намда хоёр дахин тиигэжэ хандаа бэлэй.

Руандада түрүүшын тракторнууд бии болоо. Зүгөөр эдэнь город соогуураа элдэб ашаа шэрэнэ. Хүдөө ажалдань үнеэхил хүрзэ, сонхигтоороо хүдэлһөөр. Гол ажалаа хэдэг зониинь — эхэнэрнүүд. Энэ орондо манай эндэхидэл адли тосхон, һуурин үгы. Айлнуудынь бэе бэеһээ 500—600 метр зайтай һууна. Тиимэ бүлэг айлнуудай дунда шабар сохижо хэһэн, һолоомоор гү, али пальмын набшаһаар хушаһан ехэ аад, түхэреэн гэр байна. Тэрээнэй хажуугаар сонхогүй 5—6 бишыхан гэрнүүд. Эдэниие тойруулаад банан, мүн жэжэхэн адаалхай модонуудые тарижархиһан аад, холоһоо харахада, эндэ иимэ гэрнүүд байна гэжэ мэдэхээр бэшэ. Арад зониинь ехэл тулюур байдалтай. Ажалгүйшүүл бии. Зарим зониинь, илангаяа залуушуул ажал бэдэржэ, ондоо гүрэнүүд руу ошодог юм хаш даа.

Энэ хада газарай айхабтар һайхан орондо арбаад хоножо, концерт үгөөбди. Посольствынгоо ябуулга хэһэнэй ашаар стадион дээрэ олон зондо нэгэ концерт үгтөө. Стадиондонь зон багтажа ядаа. Хүдэлмэришэд, ашаа тээгшэд, шофернууд, наймаашад — Кигали городой хамаг ажалшад суглараа гээшэ ха. Эдэнэй олонхинь наһан соогоо артистнарые, тиинһээ тиитэрээ совет артистнарые нюдэндөө хараагүй байгаа. Концертыемнай жэгтэй һайнаар хүлеэжэ абаа. Би өөрынгөө аппарат тодхоод, ехэ удаан зониие харааб. Хэмгүй ехээр гайхаһаншье, баярлаһаншье хэбэртэй, тэрэ хэдэн мянган зон хашхаралдана, энеэлдэнэ. Үни удаан саг соо хариинхидай хатуу дарлалта доро байжа, хүн нэрэеэ алдаха туйлдаа хүрэһэн эдэ зон өөрын эрхэтэй боложо, жаргалай нара хаража эхилээ гээшэ хадаа гэжэ һанаа һэм. Эгээ энэ үедэ бүхы байдалынь ехээршье заһаршоодүй, дутуу дунда юумэниинь олоншье һаа, удааншье болонгүй, хариин гүрэнүүдһээ дулдыдахаяа болижо, ажахыгаа, соёл болбосоролоо хүгжөөхэ байһаниинь сохом.

Концертын һүүлээр Бурунди гэжэ гүрэн ошохо байгаабди. Хэдэн мянган зон бултаараа бидэндэ, манай Советскэ Союз тушаа гайхалтай дулаан үгэнүүдые, юрөөлнүүдые хэлэжэ, гарнуудыемнай барижа үдэшөө һэн.

*) Үргэлжэлэл. Эхиниинь апрелиин 30-най номерто.

УРАН ГАРАЙ ХҮСӨӨР

Пионернүүдэй ордон ошохо хэзээдэшье дуратай агшаб. Үхибүүдэй уран гараар бүтээгдэһэн элдэб янзын зүйлнүүдые тэндэ нюдэеэ хужарлан харахаш, сэдьхэл зүрхэнһөө баясахаш. Эгээл иимэ зорилготой Улаан-Үдын Железнодорожно районой Пионернүүдэй ордон һая ерэбэб. Үхибүүдэй хүдэлмэриин выставкэ эндэ эмхидхэгдэһэн тула, һонирхон хараха, үзэхэ юумэн тон олон байба даа.

Уран бүтээлэй искусствын зал. Нааданхайнуудые хэгшэдэй хүдэлмэри эндэ харуулагдана. Хүтэлбэрилэгшэнь Н. И. Емцева. Тэрэнэй хүтэлбэри доро 60 гаран хүн байгша он соо хүдэлмэрилжэ гараба. Тиин тэдэнэр ямар юумэндэ һураһан, юу хэжэ шадаха болоһоноо тус выставкэдэ харуулба бшуу. Эндэ үгы юумэн үгы даа. Үхибүүдэй ухаан бодолдо ороһон юумэн уданшьегүй хүнэй анхарал татамаар һонин зүйл болоод лэ гарадаг заншалтай юм. Эндэ элдэб түрэлэй амитад, элдэб түхэлэй нааданхайнууд тон олон. Выставкэдэ табигдаһан зүйлнүүд хуу һонин, хөөрхэн, сэдьхэл баясуулмаар байба.

Нааданхайнуудые бүтээдэг кружок республика соомнай гансахан юм. Тиимэһээ эдэнэй түрүүшын амжалтаар омогорхохомнай буруу бэшэ. Удаань оёдолшодой, нэхэгшэдэй хүдэлмэритэй танилсабабди. Выставкын эмхидхэгдэһэн залай дүрбэн ханаар, мүн стол дээрэшье уран гартай басагадай бүтээһэн зүйлнүүд элбэгээр харуулагдаһан байба. Тэдэнэй дунда малгай, бээлэй, платн, костюм, свитер гэхэ мэтэ зүйлнүүд олоной анхарал татаха юм. 26-дахи һургуулиин 6-дахи классай һурагша Баира Дугарнимаева дүү хүбүүндэ гэжэ дулаахан свитер нэхээ. Тэрэнь эндэ олоной анхаралда табяатай. Һайхан угалзатай, гоёхон свитер шүүмжэлхы суглараа магтаалда хүртэнэ.

— Хэнэй басаган гээшэб, бэрхэ үхибүүн бэ? — гэһэн дал эжынэрэй зүгһөө дуулд...

— Энэтнай Дугарнимаева ...нын хүдэлмэри. Оюуна Аюуна эхир басагад. 7-дохи класси... радаг. Эгэшэ Баираяа һаж... баһал уран, бэрхэ басагад ...жо ябана. Эгэшэ дүүнэр О... Аюуна, Баира Дугарнима... манай кружогой тон эдэбхит... шүүд гээшэ, — гэжэ кру... хүтэлбэрилэгшэ Н. В. Колот... омог баяртайгаар хөөрэнэ.

Саашань 42-дохи һургуу... 3-дахи классай һурагша ... Ельцина, мүн лэ тэндэ һу... Люда Портнягина, Валя Тер... Лора Очирова болон бусадай... баритайгаар оёһон, нэхэһэн ... саһа булта һонирхон хараб...

Тус кружогто хабаадалсаһ... басагад һуралсалайнгаа энэ ... амжалтатай дүүргэжэ, хубсаһ... нар оёхо талаар эжынэрэ... һайн туһамаршад боложо ... Хойто, саада жэл тэдэнэр ... жэлээ үшөө саашань дээшэлү... Тиихэдээ ёһотой мастерну... болохонь дамжаггүй.

Выставкэ долоон хоногой ... соо үргэлжэлөө. Үхибүүдэ... һурагшадайнгаа хүдэлмэрээ... нирхожо, олон тоото түр... багшанар выставкэдэ таһал... гүй ябажа байгаа. Һанамжа... радхалай данса соо кружог... хүтэлбэрилэгшэд болон пионе... дэй байшангай дирекциин ... бэшэгдэһэн, һайн һайхан үг... дые уншабабди. Хүнэй гүн с... лэй оёорһоо түрэһэн үгэнүү... уншахада баясангүй байхын а... гүй.

В. ТОКТОХОЕВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: выставк... **табигдаһан зүйлнүүдһээ.**

С. ЕМЦЕВЭЙ фото.

Тарилгадаа бэлэдхэнэ

УЛААН-БААТАР. Монгол ороной элдин дайдада шэнэ табан жэлэй түрүүшын хабар айлшалжа ерэбэ. Элбэг баян ургасын бата бэхи үндэһэ һуури тогтоохо гэһэн гансал зорилготойгоор монгол ороной таряашад мүнөө үедэ ажаллажа байнад. МНРП-гэй XVI съездые нэрэтэй солотойгоор угтахаяа бэлдэжэ, механизаторнууд болбол үглөөгүүр эртэһээ үдэшэ орой болотор хээрэ, поли дээрэ ажаллана. Хүрьһэ элдүүрилгээ тэдэнэр дүүргэжэ байнад.

Һая наашадаашье абаагүй ехэ ургасаяа — 20 миллион пүүд орооһо ороной таряашад үнгэрэгшэ жэл абаһан байгаа. Мүнөө жэл ургаса бүришье ехээр — 15 процент ехээр ургуулха гэжэ тэдэнэр хараалжа байна.

(ТАСС).

СЕПГ-гэй VIII съездын хэлсэхэ зүйл

БЕРЛИН. (ТАСС). СЕПГ-гэй Центральна Комитедэй XVI пленумэй баталһан Германиин Социалис Нэгэдэмэл партиин VIII съездын хэлсэхэ зүйл хэблэлдэ толилогдобо.

Съезд иимэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ: СЕПГ-гэй ЦК-гай тоосоото элидхэл (элидхэлшэ — СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Эрих Хонеккер), Центральна шалгалтын комиссиин тоосоото элидхэл (элидхэлшэ — Центральна Шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ Курт Зейбт), ГДР-эй арадай ажахые 1971—1975 онуудта хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа СЕПГ-гэй VIII съездын Директивэнүүд (элидхэлшэ — СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Вилли Штоф), партиин хүтэлбэрилхы зургаануудые һунгалга.

Съездые СЕПГ-гэй Түрүүлэгшэ Вальтер Ульбрихт нээхэ.

ХИЛЫН саанаһаа

Словакиин шахтёрнуудай амжалтанууд

Словакиин шахтёрнууд һүүлэй дүрбэн һарын турша соо 200 мянгаад тонно шулуу нүүрһэ ба лигнит түсэбһөө гадуур малтажа абаһан байна. Энэ үе соо хамта дээрээ 2 200 мянган тонно түлишэ малтагдаба. КПЧ-гэй 50 жэлэй ойе, тэрэнэй XIV съездые ажалай бэлэгээр угтаха гэһэн уялга даажа абаад, тэрээнээ амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. 1971 оной үйлэдбэриин дээшэлүүлэгдэһэн түсэб дүүргэхын тулада 550 мянган тонно түлишэ һара бүри малтаха хэрэгтэй. Гэбэшье, шахтёрнууд 20—25 мянган тонно үлүүлэн малтана.

Зүүн Пакистандахи байдал

РАВАЛПИНДИ. (ТАСС). Правительственна сэрэгүүд Рамгарх гэжэ хилэ шадарай городые эзэлээд, Зүүн Пакистанай бүхы районуудые бодото дээрэ хинажа байна гэжэ Пакистанай радио мэдээсэнэ.

Индиин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй «Зүүн Пакистанай газар дайда добтолго хэгдэһэнтэйнь» дашарамдуулан буруушаалгаяа Индидэ Пакистан мэдүүлээ гээд тэрээнэй хажуугаар радио соносхобо. Динаджпур, Джессор гэжэ округуудта «Зүүн Пакистанай баруун ба баруун хойто секторнүүдтэ һүүлэй үедэ танай сэрэгүүд Пакистанай хилые гурба дахин эбдэбэ» гээд Исламбадта байдаг Индиин верховно комиссарта барюулагдаһан нота дотор хэлэгдэнэ.

ДЕЛИ. (ТАСС). Пакистанай агаарай сэрэгэй самолёдуудай Индиин огторгойн хилэ дабаһан тухай, Индиин хилэ шадарай тосхонуудые Пакистанай армиин буудаһан тухай Индиин мэдээсэлэй албан газар дуулгаба.

Индохитадай фронтнууд дээрэ

ХАНОЙ. (ТАСС). Даб дээрэхи мэдээнүүдэй ёһоор, Лаосой арадай-сүлөөрэлгын армиин сэрэгшэд энэ апрель һара соо дайсанай 1500 гаран солдадые хороохон, 35 самолёт ба вертолёдыень буудажа унагааһан, сэрэгэй 25 машина, ехэ гэгшын техникэ ба хэрэгсэл үгы хэһэн байна.

Урда Вьетнамые сүлөөлхын түлөө дайлалдагша зэбсэгтэ хүсэнүүд апрелиин 23-да Биньдинь гэжэ провинцида дайсанай 48 солдат хорооһон, сэрэгэй 18 машина үгы хэһэн байба. Майн 3-да Куангчи провинцида американ сэрэгэй нэгэ пост худар буудаһан, Сайгоной марионеточнэ сэрэгэй пехотно 5-дахи дивизиин шэбээлһэн газарта добтолго хэһэн байба. Камбоджын патриотическа зэбсэгтэ хүсэнүүд дүрбэдэхи харгы дээрэ байлдаа хэхэдээ, апрелиин 26-да дайсанай сэрэгэй долоон машина үгы хэбэ, 150 солдадыень хорооһон байба. Энээн тухайда Кхмерэй мэдээсэлэй агентство дамжуулба.

Зоной тэмсэлые хэһээлтээр болюулхагүй

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Америкын ниислэл хотодо дайнда эсэргүү һүртэ жагсаалда хабаадагшадые олоорнь барижа, арестовалжа үргэлжэлһөөр.

Һүүлэй хоёр үдэр соо арестовалагдаһан хүнүүдэй тоо 10 мянга гараба. Арестовалһан зоноо дүүрэн ашаһан полицейскэ машинанууд болон городой автобусууд полициин участогуудта ходол ерэжэ байна. Городой бүхы түрмэнүүдтэ, түрмэнүүдэй хашаанууд соо, полициин участогуудта, сэрэгэй казармануудта, үнгэржэ ерэхэдэ «Колизей» гэжэ зүжэг наада харуулдаг газарта багтахаяа болиторнь арестовалһан уладуудаа хааһан байна. Һая арестовалагдаһан хүнүүдые Виргини штадай Форт-Бельвуаре гэжэ сэрэгэй бааза худар ябуулна.

Вашингтон городой футбольно стадион концентрационно тон томо лагерь болгогдонхой. Энэ худар намнагдажа асарагдаһан 2 мянга гаран зон, тэрэ тоодо эхэнэрнүүд, багашуул санитарна тон муу байдалда байлгагдана, тэдэниие полициинхид гурба дахин добтолһон, сохиһон, хорото газ табиһан байба.

Дайнда эсэргүү тэмсэлдэ хабаадагшадые сүүдлэжэ эхилбэ. Арестовалагдаһан зоной «хэрэгүүд» ниислэл хотын сүүдүүдтэ үдэр һүнигүй харагдажа байдаг.

Индохитадта хэгдэжэ байгаа американ хорото дайе буруушаажа байһан зон США-гай конгрессэй байшангай байдаг Капитолийска добые хүреэлхэеэ бэлдэжэ байна. Тиимэһээ засагаархид энэ худар бүри олон сэрэг яаралтайгаар асаржа байнхай.

ДАЙНДА ЭСЭРГҮҮ ТЭМСЭЛ УЛАМ ХҮСЭТЭЙ БОЛОНО

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Дайн сэрэгтэ эсэргүү маршнууд, жагсаалнууд, суглаа ба митингнүүд Холбоото Штадуудта бүрил хүсэтэйгөөр үнгэргэгдэжэ байна. Эб найрамдалай тала баригшадай Вашингтондо үнгэргэһэн тон хүсэтэ жагсаалай долгин бүхы орон соогуур тараба. Майн 5-да Нью-Йоркдо; Филадельфидэ, Бостондо, Сиэтлдэ, Сан-Францискодо дайнда эсэргүү һүр жабхаланта жагсаалнууд боложо, Америкын олон мянган зон тэдээндэ хабаадалсаба.

ВАШИНГТОНОЙ ПОЛИЦИИН ДУРА ЗОРГОНОЙ ААША

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Зүүн Урда Азидахи дайе дары болюулха эрилтэ табижа, дайнда эсэргүү олониитын жагсаалнуудта хабаадагшадай толгой дээрэ Вашингтоной полициин шиидам буулгагдаһаар, тэдээндэ эсэргүүгээр хорото газ табигдаһаар.

Олон мянган жагсаалшад юстициин министерствые тойронхой, митинг суглаа үнгэргэжэ байнад. Политическэ шалтагаанаар хаагдаһан, тэрэ тоодо жагсаал болохын урда тээхэнэ хаагдаһан хүнүүдые хэһээхэеэ болихо, сүлөөлхэ гэһэн эрилтэ, мүн американ сэрэгүүдые бүхыдэнь Урда Вьетнамһаа гаргаха гэһэн эрилтэ ораторнууд табина. Эб найрамдалай түлөө тэмсэл шангадхаха гэһэн уряалые жагсаалшад дэмжэнэ. Нюдаргаа адханхай олон мянган хүбүүд басагад «Эб найрамдал», «Засагые арадай гарта үгэгты» гэжэ байжа хашхаралдаба.

Тиихэдэнь полициинхид баһал шиидамаа барижа ороһон, нюдэнһөө уһа адхаруулдаг газ табиһан, үшөө 1500 хүниие арестовалжа, түрмэдэ абаашаһан байна.

Ниислэл хотын гол үйлсэнүүдые, хүүргэнүүдые федеральна сэрэгүүд урид мэтэшэлэн сахижа үргэлжэлһөөр. Вашингтондо мүнөө үедэ 4 мянган солдат оруулагданхай. Гадна, 6 мянган солдат «стратегическэ резервэ» гэжэ тоологдон, али нэгэн ушарай болоо һаа хэрэглэгдэхээр Вашингтон шадар баригдажа байха юм.

Бүхы дээрээ 7 мянга гаран хүн арестовалагдаба. Калифорни штадта ошоод байһан президент Никсон юстициин министерствэтэй, Вашингтоной полициин управленитэй ходо хоорэлдэжэ байгаа гэжэ Сагаан байшангай түлөөлэгшын хэлэһэнэй ёһоор, «эрхим һайнаар хүдэлбэт» гэжэ ниислэл хотын полициин начальнигые президент Никсон магтаһан байна.

Гэбэшье хэдэ хэдэн конгрессменүүд, ниитын эмхинүүд полициин дура зоргоной аашые дайнда эсэргүү жагсаалда хабаадагшадые хуули бусаар хэһээһэн ябадал гэжэ тоолоод, эрид буруушааһан байнад.

„МОРАЛЬНА АЛДУУ“

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Олониитын һанамжа шэнжэлжэ байдаг Л. Харрисай институдай асуултынь абаһан американ зоной 58 процентнь Индохитадта США-гай хэжэ байгаа дайн сэрэгые «моральна алдуу» гээд нэрлэһэн байна. Асуугдаһан зоной 60 процентнь американ сэрэгүүдые Урда Вьетнамһаа дары гаргаха хэрэгтэй гэжэ мэдүүлбэ.

Америкын арад зон Вашингтоной балмад тэнэг ябуулгануудһаа эсэһэн, тиин тэрэ хорото ябуулгануудаа болюулха эрилтэ табина гээд асуултын дүнгүүд харуулба гэжэ политическэ шэнжэлэгшэд тэмдэглэнэ.

ЭНЖЭР КРАН

ХОЁРДОХИ ПРОГРАМ... МОСКВА ХАРУУЛ...
16.00 — орон доторхи һо... 16.05 — «Ниидыш, ... дуун» гэһэн үхибүүдтэ зо... лагдаһан дамжуулга. 16.4... «Революциин радио» гэһэн ... кументальна фильм. 17.10 ... «Велосипедээр дэлхэйн т... һуури эзэлхын түлөө эх... урилдаан» гэһэн дамжуу... 17.35 — «Эгэшэ дүүнэр» ... уран һайханай телевиз... фильм. 18.40 — орон дот... һонин. 18.55 — спортын ... рамма.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАМ... УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛ...
18.00 — «Мүшэн» гэһэн ок... рятануудта зорюулагдаһан ... жуулга. 18.30 — хүгж... 19.00 — телепанорама. 19.... «КПСС-эй XXIV съезд ба ... хэйн социалис системын ... жэлтэ гэһэн дамжуулга. ... — «Одер дээрэхи хабар» г... уран һайханай фильм. 21.20 ... концерт. 21.50 минут... 00.04 минута хүрэтэр Мо... һаа дамжуулга.

ПРАВДА БУРЯТИ...

Нэгэдэхи һуудаһанда: «Б... союзна комсомолой сугл... гэһэн түрүү бэшэг. «Сове... дэй һунгалта угтуулан» ... гаршаг доро мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи һуудаһанда: «... мунис пропагандын хурса ... сэн» гэжэ Ц. Митыповэй ... тья. Аймагуудай парти... эдэбхитэдэй суглаануудай ... териалнууд.

Гурбадахи хуудаһанда: «... туужалга» гэһэн А. Семён... гай зураглал. Буряадай АС... эй Верховно Соведэй През... умэй Указууд.

Дүрбэдэхи хуудаһан... В. Найдаковой рецензи. Н... нютагай һонин.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Н-02402. Заказ № 946.